

GULDBORGSUND

Jesper Løje
Holtevej 1
4880 Nysted

MILJØGODKENDELSE - FØLGEBREV

18. JULI 2025

Guldborgsund Kommune har den 21. marts 2025 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse fra Jesper Løje om ændring af malkekvægbesætningen på Holtevej 1, 4880 Nysted.

Der er søgt om at etablere et område til kalvehytter samt at udskifte malkestalden ud med malkerobotter. Derudover vil husdyrholdet overgå til regulering efter produktionsareal og ikke antal dyr.

Ansøgning om miljøgodkendelse er indsendt via det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk og har 249452. Det er version 2 af skemaet fra den 31. marts 2025, der danner grundlag for miljøgodkendelse.

Afgørelse

I henhold til § 16 a, stk. 1 i lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. har Guldborgsund Kommune besluttet at meddele miljøgodkendelse til det ansøgte. Vilklarene og de grundlæggende vurderinger fremgår af vedlagte miljøgodkendelse.

Offentliggørelsen

Afgørelsen offentliggøres dags dato på Miljøstyrelsens hjemmeside for Digital Miljø Administration, DMA.mst.dk.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Hvis der indgives klage over afgørelsen fra anden side, vil du og din eventuelle konsulent blive orienteret herom.

Klagefrist

Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt ansøger og offentliggjort på DMA (Digital MiljøAdministration) link: <https://dma.mst.dk/>. Ved offentlig bekendtgørelse regnes fristen altid fra bekendtgørelsen.

En eventuel klage skal være korrekt indgivet via Klageportalen og tilgængelig for Guldborgsund kommune i Klageportalen senest den 15. august 2025.

Hvem kan klage

Afgørelser kan påklages af ansøger, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald jf. husdyrbruglovens §§ 84-87.

GULDBORGSUND KOMMUNE

CENTER FOR TEKNIK & MILJØ
NATUR & MILJØ
PARKVEJ 37
4800 NYKØBING F.
TLF +45 54731973
WWW.GULDBORGSUND.DK

SAGSNR. 25-009493

CVR NR. 29 18 85 99

SEND DIGITAL POST:
[BORGER](#) | [VIRKSOMHED](#)

Hvordan klager man

Klage skal ske ved brug af digital selvbetjening til Miljø- og Fødevareklagenævnet via Klageportalen på ét af følgende links <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>, <https://www.borger.dk/> eller <https://indberet.virk.dk/>. Søg efter "Klageportal" ved brug af de to sidstnævnte links. Endvidere skal efterfølgende kommunikation om klagesagen ske via Klageportalen. Klagen sendes gennem Klageportalen automatisk til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afviser en klage, der ikke er indgivet via digital selvbetjening på Klageportalen. Nævnet kan dog undlade at afvise en klage, hvis der er særlige forhold, der berettiger fritagelse for brug af digital Klageportal.

Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du anmode Miljø- og Fødevareklagenævnet om fritagelse for brug af klageportalen ved at sende en mail til Miljø- og fødevareklagenævnet på mfkn@naevneneshus.dk. Hvis nævnet imødekommer anmodningen om fritagelse, sendes klagen til Guldborgsund Kommune, Center for teknik og Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F. Guldborgsund Kommune indlæser herefter klagen i klageportalen. Hvis ikke nævnes imødekommer anmodningen om fritagelse, skal borgeren selv indgive sin klage i klageportalen inden for en fastsat frist. Husk at søge i meget god tid, så ansøgningen kan nå at blive behandlet inden klagefristen udløber.

Klagegebyr

Når du klager, skal du betale et klagegebyr, før at klagen betragtes som korrekt indgivet. Gebyret er på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen i forbindelse med oprettelse af klagen. Du kan finde yderligere vejledning om gebyrordningen på Klageportalen på følgende link: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet>.

Virkning af at der klages

Klage over afgørelsen har ikke opsættende virkning, medmindre klagemyndigheden (Miljø- og Fødevareklagenævnet) bestemmer andet. Dette betyder, at afgørelsen kan udnyttes, og ikke behøver at afvente en afgørelsen i klagenævnet. Udnyttelse af påklaget afgørelse er for ejers egen regning og risiko.

Eventuel domstolsprøvelse

Fristen for et eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen fra bekendtgørelsen.

Med venlig hilsen

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

Underretning om afgørelse

- Kopi af afgørelsen er sendt til: Styrelsen for patientsikkerhed, cvr-37105562
- Danmarks Naturfredningsforening, via E-mail: dnguldborgsund-sa-ger@dn.dk
- DOF Storstrøm, cvr-nr. 30228820
- Konsulent: Ann Frost, Agrovi

Guldborgsund Kommune er underlagt Persondataforordningen. Vi skal derfor give dig en række oplysninger om vores behandling af personoplysninger og dine rettigheder som registreret. Du kan læse mere herom på www.guldborgsund.dk/oplysningspligten. I fysiske breve er indholdet vedlagt.

GULDBORGSUND

§ 16 A MILJØGODKENDELSE

§ 16A, STK. 1 MILJØGODKENDELSE TIL MALKEKVÆGBESÆTNING PÅ HOLTEVEJ 1, 4880
NYSTED

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE	3
1.1	Baggrund	3
1.2	Datablad	4
1.3	Resume.....	5
1.4	Afgørelse	6
2	VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE	8
2.1	Generelle forhold	8
2.2	Lokalisering og planmæssige forhold	8
2.3	Dyrehold, staldanlæg og drift.....	8
2.4	Nabopåvirkning	9
2.5	Gødningsproduktion og -håndtering	11
2.6	Bedst tilgængelige teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger	11
2.7	Alternative løsninger og O-alternativ	11
2.8	Egenkontrol	11
2.9	Generelle bemærkninger	12
3	BEGRUNDELSE OG VURDERING	14
3.1	Generelle forhold	14
3.2	Lokalisering og planmæssige forhold	14
3.3	Dyrehold, staldanlæg og drift.....	18
3.4	Nabopåvirkning	23
3.5	Gødningsproduktion og -håndtering	31
3.6	Bedst tilgængelig teknik (BAT) og begrænsende foranstaltninger.....	33
3.7	Dokumentation, egenkontrol	34
3.8	Miljøkonsekvensrapport og vurdering	35
3.9	Alternative løsninger og O-alternativ	36
3.10	Husdyrbrugets ophør	36
3.11	Høringer.....	36
4	SAMLET VURDERING OG KONKLUSION	37
5	BILAG	37

1 RESUME, VURDERING OG AFGØRELSE

1.1 BAGGRUND

Ansøgning

Guldborgsund Kommune har den 21. marts 2025 modtaget ansøgning fra Jesper Løje om miljøgodkendelse af malkekvægbesætningen på Holtevej 1, 4880 Nysted med CVR-nr. 35614273. Ansøgningen er indkommet via det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk og har skema nr. 249452. Det er version 2 af skemaet, indsendt den 31. marts 2025, der ligger til grund for miljøgodkendelsen.

Ansøger ønsker at overgå til regulering efter produktionsareal samt at etablere et område med kalvehytter. Derudover etableres der malkerobotter.

Ansøger har søgt om dispensation for afstandskrav til naboskel, da kalvehytter ønskes placeret nærmere end 30 meter til naboskel.

Lovgivning

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til husdyrbrugloven¹ og gives til et bestemt antal m² produktionsareal, et specifikt staldsystem og dyretype/dyretyper, samt m² gødningsoverflade og ikke til et antal dyreenheder eller antal dyr.

I ansøgningen er der angivet hvor mange m² produktionsareal, samt hvilke stald- og dyre typer, der skal være i den enkelte stald. Samtidig er der angivet antal m² gødningsoverflade, samt lagertype for gødningsopbevaringen.

Tidligere godkendelser

Den nuværende miljøgodkendelse til Holtevej 1 blev meddelt den 2. september 2015.

Nudriften fastsættes ud fra miljøgodkendelse 2015. Nudrift og 8 års driften er det samme.

Samdrift med andre husdyrbrug

Der er ikke samdrift med andre husdyrbrug.

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. jf. lovbekendtgørelse nr. 520 af 01.05.2019.

1.2 DATABLAD

Titel:	§ 16a miljøgodkendelse til malkekvægbesætning på Holtevej 1, 4880 Nysted.
Godkendelsen omfatter:	1.755 m ² produktionsareal til malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal). 470 m ² produktionsareal til malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse. 440 m ² produktionsareal til malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv. 605 m ² produktionsareal til malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb. 110 m ² produktionsareal til flexgruppe alle kvæg, heste, får og geder. Dybstrøelse. 215 m ² produktionsareal til kalve (under 6 mdr.) Dybstrøelse (kalvehytter). 971 m ² gødningsoverflade, (gyllebeholder) 2 stk. 375 m ² gødningsoverflade (møddingsplads) Etablering af malkerobotter.
Dato ikrafttrædelse:	18. juli 2025
Bedriftens adresse:	Tågensegård, Holtevej 1, 4880 Nysted.
Bedriftens ejer og ansøger:	Jesper Løje, Holtevej 1, 4880 Nysted.
CVR-nr.	35614273 p-nr. 1019114712.
CHR-nr.:	16255.
Ejendomsnummer:	376-0010521. BFE-nr.: 3083679.
Matr.nr. og ejerlav:	10 Tågense By, Vantore.
Konsulent:	Ann frost, Agrovi I/S, Balstrupvej 90, 4100 Ringsted tlf. 51797484, E-mail: afr@agrovi.dk
Tilsynsmyndighed:	Guldborgsund Kommune, Center for Teknik & Miljø, Parkvej 37, 4800 Nykøbing F. tlf. 54731973 E-mail: landbrug@guldborgsund.dk.
Ansøgning er forannonceret:	d. 11. april 2025
Forhøring af ejer og konsulent:	d. 8. maj til 23.maj 2025
Nabo/partshøring i perioden:	d. 17. juni til 17. juli 2025
Godkendelsesdato:	d. 18. juli 2025
Afgørelse annonceret:	d. 18. juli 2025
Klagefrist udløber:	d. 15. august 2025
Søgsmålsfristen udløber:	d. 18. januar 2026
Retsbeskyttelse udløber:	d. 18. juli 2033

Revurdering påbegyndes: -

1.3 RESUME

Miljøgodkendelsen indeholder en miljøteknisk beskrivelse (bilag 1 – Miljøkonsekvensrapport) af produktionen samt kommunens vurderinger og bemærkninger til bedriftens miljømæssige påvirkninger af naturen, miljøet, landskabet og omkringboende.

Ansøgt projekt

Der er søgt om at få godkendt en malkekvægsbesætning i dels eksisterende stalde dels nye kalvehytter. Derudover vil der blive etableret malkeroboter. Der ansøges om et samlet produktionsareal på 3.595 m². Desuden er der 2 eksisterende gyllebeholdere med et samlet overfladeareal på 971 m², samt en møddingsplads med et areal på 379 m².

Godkendelsen bliver givet efter § 16 a, men dyreholdet på Holtevej 1 er ikke et IE-husdyrbrug, da IE-reglerne kun gælder fjerkræ, søer og slagtesvin.

Påvirkning af miljø, natur og landskab

I henhold til de gennemførte beregninger i husdyrgodkendelse.dk, kan det ansøgte gennemføres uden, at beskyttelsesniveauerne udstukket i lovgivningen overskrides.

Ved overholdelse af de vilkår, som miljøgodkendelsen er betinget af, er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at de beskyttede naturområder, med tilhørende plante- og dyrearter incl. bilag IV-arter omkring staldanlægget, ikke vil blive væsentligt påvirket som følge af den ansøgte produktion. Samme vurdering er foretaget med hensyn til mulig påvirkning af øvrige følsomme naturområder incl. Natura 2000 områder.

Desuden er det vurderet, at det ansøgte, ikke ødelægger/slører områdets landskabsformer.

Eventuelle nabogener

Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil det ansøgte ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af omkringboende naboer. I denne vurdering indgår faktorer som f.eks. lugt, transport, støj, fluer og det samlede visuelle indtryk af bedriften.

BAT og IE-direktiv

Der er ikke tale om et IE-husdyrbrug omfattet af IE-direktivet² (Direktivet om industrielle emissioner m.v.).

Det er Guldborgsund kommunes vurdering, at der er indført BAT i relation til indretning og drift af bedriften i det omfang, at BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet. I den forbindelse er det ligeledes vurderet, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening fra bedriftens anlæg.

Miljøkonsekvensrapport

² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU om industrielle emissioner af den 24.11.2010

Da miljøgodkendelsen meddeles på baggrund af § 16 a, stk. 1, er der gennemført vurderinger af væsentlige virkninger med udgangspunkt i en miljøkonsekvensrapport udarbejdet af ansøger/ansøgers konsulent.

Samlet set er det vurderet, at det ansøgte, ikke vil have væsentlig virkning på befolkningen/menneskers sundhed, biologisk mangfoldighed, jord, grundvand, luft, klima, materielle goder, kulturarv eller landskabet. Ved vurdering af blandt andet lugtgener og ammoniakpåvirkning på naturområder er der taget højde for eventuelle samspil med andre husdyrbrug i området.

Alle vurderingerne er lavet med udgangspunkt i både direkte og indirekte påvirkninger samt i forhold til samspil mellem de forskellige faktorer.

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som bilag 1.

Konklusion

Guldborgsund Kommune vurderer, at bedriften har truffet de nødvendige foranstaltninger til forebyggelse og begrænsning af forurening fra bedriftens anlæg. Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til den ansøgte udvidelse af bedriften, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet eller omkringboende. Dette er naturligvis vurderet på baggrund af, at de givne forudsætninger og vilkår i godkendelsen overholdes.

1.4 AFGØRELSE

Guldborgsund Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse til malkekvægbesætningen på landbrugsejendommen Holtevej 1, 4880 Nysted hørende til bedriften med CVR-nummer 35614273.

Miljøgodkendelsen bliver meddelt i henhold til husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1.

Husdyrbruget er ikke vurderet teknisk, forurenings-/ eller driftsmæssige forbundet med andre husdyrbrug.

Der meddeles miljøgodkendelse til et husdyrbrug med et samlet produktionsareal på 3.595 m² og et gødningslagerareal på 971 m², fordelt på:

- 1.755 m² produktionsareal til malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal).
- 470 m² produktionsareal til malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse.
- 440 m² produktionsareal til malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv.
- 605 m² produktionsareal til malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb.
- 110 m² produktionsareal til flexgruppe alle kvæg, heste, får og geder. Dybstrøelse.
- 215 m² produktionsareal til kalve (under 6 mdr.) Dybstrøelse (kalvehytter).
- 971 m² gødningsoverflade, (gyllebeholder) 2 stk.
- 375 m² gødningsoverflade (møddingsplads)
- Etablering af malkerobotter.

Samtidig meddeles der dispensation for afstandskrav til naboskel fra kalvehytterne. Betingelser for dispensationen er indarbejdet i denne miljøgodkendelses vilkår.

Guldborgsund kommune meddeler miljøgodkendelse til det ansøgte, da det vurderes, at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Samtidig er det vurderet, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysninger i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og supplerende oplysninger givet i sagsforløbet. På baggrund af dette er der stillet en række vilkår i miljøgodkendelsen. Hvor intet andet er nævnt, træder vilkårene i kraft ved godkendelsens ibrugtagning.

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelser/ændringer i produktionsarealet, herunder staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg eller ændres på dyreholdets sammensætning ud over det godkendte, før ændringen er anmeldt og godkendt af Guldborgsund kommune.

Miljøgodkendelsen er meddelt på betingelse af at Kystdirektoratet giver tilladelse til placering af kalvehytterne, som ønskes placeret i strandbeskyttelseszonen.

Udnyttelse og kontinuitet

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt.

Hvis den meddelte miljøgodkendelse ikke har været udnyttet helt eller delvist, i tre på hinanden følgende år, betragtes det som kontinuitetsbrud jf. § 59 a i husdyrbrugloven. Der opstår dog først kontinuitetsbrud, hvis produktionen/den driftsmæssige udnyttelse kommer under 50 % af den mulige produktion jf. dyrevelfærdsreglerne på mindre end 25 % af det samlede godkendte produktionsareal.

Revurdering

Miljøgodkendelsen skal, jf. § 46 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ikke revurderes, da godkendelsen er meddelt efter § 16 a, stk.1 og dermed ikke er et IE-husdyrbrug.

2 VILKÅR FOR MILJØGODKENDELSE

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

2.1 GENERELLE FORHOLD

1. Bedriften skal placeres, indrettes og drives som oplyst i ansøgningsmaterialet, den miljøtekniske beskrivelse og vurdering, samt de stillede vilkår.
2. Alle, der arbejder på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen.
3. Guldborgsund kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold eller ændring af driftsansvarlig. Orienteringen skal ske senest 14 dage efter eventuel ændring.

2.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Ingen vilkår.

2.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

Produktionens omfang

4. Produktionen skal ske med staldindretning, antal m² og dyretype i de enkelte staldafsnit som beskrevet i nedenstående tabel:

Stald	Staldtype	Areal m ²	Produktionsareal m ²	Dyretype
Ungdyrstald	Dybstrøelse	2.129	115	Kalve (under 6 mdr.)
	Dybstrøelse		470	Malkekøer, kvier og stude
	Sengestald med fast gulv		440	Malkekøer, kvier og stude
	Fast drænet gulv med skraber og ajle afløb		605	Malkekøer, kvier og stude
Kostald	dybstrøelse	2.380	10	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder
	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)		1.755	Malkekøer, kvier og stude

Kalvehytter	Dybstrøelse	91	50	Kalve (under 6 mdr.)
Kviestald	Dybstrøelse	273	50	Kalve (under 6 mdr.)
Hestestald	Dybstrøelse	106	100	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder
I alt			3.595	

Rengøring

- Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikres, at gulve holdes rene og tørre, samt at stalde og fodringsanlæg holdes rene.
- Det skal til stadighed tilstræbes, at udendørsarealer samt opbevaringsanlæg til foder og husdyrgødning er ryddelige og renholdt.

Energi- og vandforbrug

- Mekaniske anlæg (mølleri, foderanlæg, malke- og mælkeanlæg) skal drives, vedligeholdes og renholdes i henhold til producentens anvisninger.
- Der skal årligt udarbejdes en opgørelse over det foregående års forbrug af elektricitet og vand. Eventuelle væsentlige udsving i forbruget i forhold til det/de foregående år skal forklares i opgørelsen, og der skal redegøres for gennemførte tiltag til at reducere forbruget. Opgørelsen skal forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune på anmodning
- Drikkevandssystemerne skal drives og vedligeholdes således, at unødigt spild undgås.

Spildevand

- Alt vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lignende skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder.

Affald (opbevaring og bortskaffelse)

- Dokumentation for korrekt bortskaffelse af farligt affald skal opbevares i 5 år og forevises eller fremsendes til Guldborgsund Kommune efter anmodning.
- Kasseret foder og oprensede foderrester skal opbevares på fast bund og overdækkes med plast eller tilføres gyllebeholder.

Råvarer, hjælpestoffer og kemikalier

- Smøreolier og lignende olieprodukter skal opbevares på en sådan måde, at der ikke påstår risiko for forurening.

2.4 NABOPÅVIRKNING

Lugt

- Omrøring af gyllen skal koncentreres over så kort tid som muligt, dvs. nogle få uger om året, så lugtgenerne er så kortvarige som muligt.

15. Hvis der efter Guldborgsund Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, kan kommunen kræve, at der foretages undersøgelse af mulige tiltag for at begrænse lugtgenerne. Eventuelle udgifter til undersøgelse påhviler ejer.

Fluer og skadedyr

16. Der skal på bedriften foretages en effektiv fluebekæmpelse. Bekæmpelsen skal som minimum være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transport

17. Transport af dyr, foder, mælk og gylle til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel og som hovedregel ske på hverdage mellem 7.00 og 18.00.

Støj

18. Kvægbesætningens bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) må i intet punkt i skel til nabobeboelse overstige nedenfor anførte værdier:

DAG		
Mandag - fredag	Kl. 07.00 - 18.00	55 dB(A) (8 timer)
Lørdag	Kl. 07.00 - 14.00	55 dB(A) (7 timer)
Lørdag	Kl. 14.00 - 18.00	45 dB(A) (4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07.00 - 18.00	45 dB(A) (8 timer)
AFTEN		
Alle dage	Kl. 18.00 - 22.00	45 dB(A) (1 timer)
NAT		
Alle dage	Kl. 22.00 - 07.00	40 dB(A)* (½ timer)

*Støjniveauets maksimalværdi - målt ved tidsvægtning fast - må ikke overstige 55 dB(A).

Tallene i parentes angiver midlingstiden i den pågældende periode.

19. Hvis Guldborgsund Kommune finder det nødvendigt, skal bedriften for egen regning dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt. Hvis grænserne konstateres overholdt, kan det højst pålægges bedriften at få foretaget en støjmåling/-beregning om året. Dokumentation skal sendes til Guldborgsund Kommune sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres som "Miljømåling - ekstern støj" af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier. Bedriftens støj skal dokumenteres ved måling eller efter gældende vejledninger fra Miljøstyrelsen, pt. nr. 6/1984 om Måling af ekstern støj og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder uden for bedriftens skel og under de mest støjbelastede driftsforhold, eller efter anden aftale med Guldborgsund Kommune.

Støv fra anlæg og maskiner

20. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommen eget areal.

Lys

21. Ved indretning og drift af bedriften skal det sikres, at naboer ikke bliver generet af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

2.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDBETING

22. Bedriften har maksimalt tilladelse til følgende m² overfladeareal på gødningsopbevaringsareal.

Gødningsanlæg	Kapacitet / volumen (m ³)	Overdækning	Overfladeareal (m ²)
Gyllebeholder lille	1.080	Naturligt flydelag	280
Gyllebeholder stor	2.934	Naturligt flydelag	691
Møddingsplads		Plast	375
I alt			971 m² flydende gødning 375 m² fast gødning

Flydende husdyrgødning

23. Bedriften skal til stadighed kunne dokumentere, at den råder over opbevaringskapacitet til mindst 9 måneders produktion af gylle.
24. Der skal anvendes gyllevogn med egen påmonteret pumpe og returløb eller alternativt skal der være etableret læsseplads med afløb til pumpeump. Før pumpning fra gyllebeholderne skal pumpeumpen tømmes for eventuelt regnvand. På dage med udpumpning fra gyllebeholderne skal læssepladsen og pumpeump renses og tømmes for eventuelt spild ved arbejdsdagens ophør. Alt vaskevand eller spild pumpes op i gyllebeholder eller gyllevogn.
25. En eventuel læsseplads skal overholde kravene jf. Landbrugets Byggeblad for læsseplads for gyllevogne.
26. Ved enhver overpumpning mellem gyllebeholder og -vogn skal der være opsyn med overpumpningen.

Fast gødning

27. Stalde med dybstrøelse skal tilføres tilstrækkeligt med halm eller lignende strukturmateriale til, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

2.6 BEDST TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Ingen vilkår.

2.7 ALTERNATIVE LØSNINGER OG O-ALTERNATIV

Ingen vilkår.

2.8 EGENKONTROL

Ingen vilkår

2.9 GENERELLE BEMÆRKNINGER

Udover ovenstående vilkår er der en række love, bekendtgørelser, samt kommunale regulativer, som driften og indretningen af bedriften skal være i overensstemmelse med. Listen er ikke fuldstændig, men kun en opremsning af de regler, der erfaringsmæssigt hyppigst bliver overset.

Opmærksomheden henledes specielt på:

- Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., som fastlægger, at enhver ændring af drift og / eller indretning af husdyrbruget, der kan medføre forøget forurening, skal godkendes inden ændringen gennemføres. Det er Guldborgsund Kommune, der er godkendelsesmyndigheden og som afgør, om en ændring er godkendelsespligtig.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 39 kan kommunen påbyde afhjælpende foranstaltninger, hvis produktionen/driften medfører væsentlig mere forurening end forudset ved meddelelse af denne godkendelse. Kan ulemperne ikke afhjælpes, kan kommunen nedlægge forbud mod drift af virksomheden eller aktiviteten.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 52 skal den driftsansvarlige straks underrette tilsynsmyndigheden i tilfælde af væsentlig forurening eller overhængende fare for væsentlig forurening. Endvidere skal den driftsansvarlige straks afværge den overhængende fare for forurening eller forhindre yderligere udledning af forurenende stoffer m.v.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 59 a vil en manglende udnyttelse af hele eller dele af tilladelsen i 3 på hinanden følgende år medføre et varigt bortfald af den ikke udnyttede del. Det vil sige hvis dyreholdet ligger under det i denne tilladelse maksimale tilladte i 3 år, er det ikke tilladt at hæve dyreholdet igen uden fornyet ansøgning og miljøgodkendelse. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving eller f.eks. sygdomsudbrud, betragtes som kontinuitetsbrud. Udnyttelse anses for at foreligge, når mindst 25% af det tilladte eller godkendte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Med driftsmæssig udnyttelse forstås, at der på det pågældende produktionsareal mindst produceres 50% af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.
- Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv., § 40 stk. 1 følger der med denne miljøtilladelse 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år jf. § 41 stk. 2.
- Bekendtgørelse nr. 2243 af 29.11.2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødnings krav omkring opbevaring og anvendelse af husdyrgødning.
- Kravet om kontrol af gyllebeholdere jf. bekendtgørelse nr. 1322 af 14.12.2012.
- Affaldsbekendtgørelse nr. 1749 af 30-12-2024 som blandt andet pålægger erhvervsvirksomheder at kildesortere deres affald, og sikre at væsentlige

dele af deres genanvendelige affald bliver genanvendt samt forbyder private og erhvervsvirksomheder at afbrænde affald.

- Guldborgsund Kommunes forskrift for opbevaring og håndtering af farligt affald.
- Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, nr. 991 af 21.08.2024.
- Bekendtgørelse nr. 558 af 01.06.2011 om opbevaring mm. af døde produktionsdyr.
- Bekendtgørelse nr. 1257 af 27.11.2019 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines.

Guldborgsund Kommune
Center for Teknik & Miljø
18. juli 2025

Marietta Bohr
Biolog

Annette Bruun Hansen
Miljøtekniker

3 BEGRUNDELSE OG VURDERING

Den miljøtekniske beskrivelse fremgår af bilag 1: Miljøkonsekvensrapport. I de følgende afsnit vil vilkår blive begrundet, og det vil blive vurderet, om den ansøgte udvidelse af malkekvægbesætningen på Holtevej 1, 4880 Nysted kan indebære væsentlig påvirkning af landskabet og omkringboende, miljø og naturen.

3.1 GENERELLE FORHOLD

3.1.1 Opnåelse af godkendt produktion

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på bedriften Holtevej 1, 4880 Nysted. Til bedriften er der tilknyttet en husdyrproduktion med CHR-nr. 16255. Bedriften godkendes under CVR nr. 35614273.

Kommunens bemærkning

Under generelle forhold er der stillet vilkår om, at bedriften skal placeres, indrettes og drives, som oplyst i ansøgningsmaterialet og at alle, der er ansat på bedriften, skal være bekendt med vilkårene i godkendelsen.

Desuden er der stillet vilkår om, at Guldborgsund Kommune skal orienteres om ændringer i ejerforhold og/eller ændringer af driftsansvarlig, samt ved ophør af husdyrproduktionen. Begrundelsen for vilkåret er, at kommunen hurtigt skal kunne kontakte ejer og/eller driftsansvarlig i tilfælde af problemer på bedriften.

3.2 LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

3.2.1 Afstandskrav og lokalisering

Malkekvægbesætningen er placeret i landzone. Nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt er Holtevej 5, som ligger ca. 420 meter vest for anlægget. Krogsvej 2 er nærmeste nabobeboelse, uden landbrugspligt, i et område, der er at betragte som samlet bebyggelse. Krogsvej 2 ligger ca. 1.600 meter mod nord vest. Nærmeste byzoneområde/ lokalplanlagt boligområde er Nysted (sommerhusområde), som ligger ca. 4.100 meter mod vest. Se nedenstående kort.

Kort 1: Beliggenhed i forhold til omkringboende

Udformning af anlægget på Holtevej 1 fremgår af nedenstående kort.

Kort 2: Oversigt over anlægget.

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. husdyrbrugloven kap. 2 (§ 6, § 7 og § 8) er angivet i nedenstående tabel. Afstandene er målt fra nærmeste aktive stald i anlægget til områdetypen.

Tabel 1. Anlæggets placering ift. afstandskrav.

	Afstand fra anlægget
Ikke almene vandforsyningsanlæg – <i>Krav 25 meter</i>	>1.000 meter
Almene vandforsyningsanlæg – <i>Krav 50 meter</i>	>1.000 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer over 100 m ² – <i>Krav 15 meter</i>	Ca. 120 meter
Offentlig vej og privat fællesvej – <i>Krav 15 meter</i>	Ca. 50 meter
Levnedsmiddelvirksomhed – <i>Krav 25 meter</i>	>1.000 meter
Beboelse på samme ejendom – <i>Krav 15 meter</i>	Ca. 38 meter
Naboskel – <i>Krav 30 meter</i>	Ca. 25 meter Kalvehytter
Nabobeboelse (Kørsledsvej 1) – <i>Krav 50 meter</i>	Ca. 165 meter
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidig	4.100 meter

byzone- eller sommerhusområde (Nysted) – <i>Krav 50 meter</i>	
Område i landzonen, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende – <i>Krav 50 meter</i>	>1.000 meter
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzonen, og som har anden ejer end driftsherren	>1.000 meter
Kategori 1-natur – ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder – <i>Krav 10 meter</i>	>1.000 meter
Kategori 2-natur – ammoniakfølsomme naturtyper, jf. stk. 2, beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder – <i>Krav 10 meter</i>	>1.000 meter

Afstand til naboskel fra kalvehytterne er ikke overholdt. Jf. husdyrbruglovens § 9, stk. 3 kan kommunen dispensere for afstandskravet til naboskel mod at stille vilkår som sikre, at der ikke opstår forurening eller væsentlige gener. Inden kommunen kan dispensere for afstandskravet, skal berørte naboer høres.

Nabohøringen er foretaget samtidig med høringen af udkast til godkendelse. Høringen gav ikke anledning til bemærkninger.

Øvrige afstandskrav i kap. 2 er overholdt.

3.2.2 Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger

Anlægget er placeret udenfor fortidsmindelinjer, kirkebyggelinjer, kirkeomgivelser, sø- og å beskyttelseslinjer, skovbyggelinjer, § 3-beskyttede naturområder, § 7-beskyttede naturområder, lavbundsarealer og større uforstyrret landskaber.

Anlægget placeres indenfor Strandbeskyttelseslinje, kystnærhedszone og kulturmiljø.

De nye kalvehyttet vil blive placeret indenfor strandbeskyttelseslinjen. Da der opføres nyt i strandbeskyttelseslinjen, skal Kystdirektoratet give tilladelse til beliggenhed og ydre udformning. Denne miljøgodkendelse må derfor først udnyttes, når Kystdirektoratet har givet tilladelse til placering af kalvehytterne.

Hele anlægget ligger indenfor kystnærhedszonen. I kommuneplanen 2023-2035 retningslinjer for kystnærhedszonen fremgår det bl.a., at i kystnærhedszonen må der kun inddrages nye arealer i byzone og planlægges for anlæg i landzone, såfremt der er en særlig planmæssig eller funktionel begrundelse for kystnær lokalisering. Erhvervsmæssigt nødvendigt driftsbygninger til landbrug kan etableres inden for kystnærhedszonen uden krav om dispensation.

Anlægget er placeret i kulturmiljøet Tågense. Kulturtype Landsby. Jf. kommuneplanen skal aktiviteter i et kulturmiljø undgås eller begrænses, såfremt det vil ændre kultursporene. Opsætning af kalvehytter i tilknytning til andre eksisterende bygninger vurderes efter en konkret vurdering ikke at få en indflydelse på kulturmiljøet.

Samlet vurderes det at anlægget overholder gældende regler, og der er ikke behov for at dispensere efter gældende love og bekendtgørelser. Der er således ikke stillet vilkår i relation til bygge-, beskyttelseslinjer eller fredninger.

3.2.3 Udformning af anlæg og placering i landskabet

Området omkring anlægget er et åbent og relativt fladt landbrugslandskab med spredt bebyggelse nær kysten til Guldborgsund.

Anlægget fremtræder som en samlet enhed i landskabet, idet alle eksisterende bygninger er opført i tilknytning til hinanden. Således udgør ejendommens bebyggelse- og færdselsarealer en hensigtsmæssig enhed.

Ud over ændring i eksisterende stalde med etablering af malkerobotter vil der blive opsat kalvehytter langs den ene plansilo. Efter ændring af anlægget vil det fortsat fremstå som en samlet enhed.

3.2.4 Landskabelige-, kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske- og rekreative værdier

Anlægget er placeret i landzone i et område, som i Kommuneplan 2023-2035 er udpeget som bevaringsværdige landskaber (jordbrugsområde med særlige natur- og landskabsværdier). Landbrugsmæssige nødvendige driftsanlæg kan tillades. Anlæg skal dog tilpasses landskabet mest muligt.

Geologiske værdier

For områder der er udpeget som specifik geologisk bevarings værdi, skal der tages særlige hensyn til geologien. Byggeri og anlægsarbejder, tekniske anlæg, skovrejsning, beplantning mv., som kan sløre landskabets dannelsesformer, skal søges udført på andre lokaliteter og kan kun finde sted, hvis der ikke kan findes et alternativ.

Anlægget på Holtevej 1 ligger udenfor område med geologisk værdi.

Kulturhistoriske værdier

Anlægget ligger i kulturmiljøet Tågense, kulturtype Landsby. Kulturmiljøet er sårbart overfor ændringer af bebyggelsesstruktur, veje, diger, hegn, omgivelser og arkitektur.

Det vurderes ikke, at opsættelse af kalvehytter vil påvirke kulturmiljøet i henhold til sårbarhedsvurderingen.

I skoven ca. 300 meter øst for anlægget er der en del beskyttede fortidsminder, men da anlægget ligger udenfor beskyttelseszonen på 100 meter, vil fortidsminderne ikke blive berørt.

Naturmæssige værdier

Anlægget ligger udenfor områder med særlige lokale naturområder og udpegning af økologiske forbindelser. Det vurderes derfor at det ansøgte ikke har indflydelse på disse områder.

Rekreative værdier

Ejendommen ligger uden for friluftsområder med rekreative værdier. Nærmeste område ligger ca. 1.500 meter nord for ejendommen (Roden skov).

3.2.5 Samlet vurdering af lokalisering og planmæssige forhold

Guldborgsund Kommune vurderer, at opførsel af kalvehytter ikke vil ændre på oplevelsen af landskabet i forhold til de nuværende forhold. Samtidig vurderes det, at det ikke vil have væsentlig indflydelse på udpegede kystnærhedszone eller hensyn til kulturhistoriske-, naturmæssige-, geologiske-, rekreative værdier herunder økologiske forbindelser og lignende regionale udpegninger. Samlet vurderes det, at det ansøgte, ikke har en væsentlig landskabelig eller visuel betydning for omkringboende, herunder er der taget højde for, at der ikke er kommet bemærkninger i forbindelse med nabohearing vedrørende dispensation for afstandskrav til naboskel.

3.3 DYREHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

3.3.1 Produktionsomfang, fleksibilitet og udnyttelse

Bedriftens produktionsramme reguleres ud fra antal m² produktionsareal og m² overfladeareal på gødningslagrer, den såkaldte "stipladsmodel". Denne model forudsætter, at lugt- og ammoniakemissionen vil være relativt konstant uanset antal dyr i staldene. Ved vurdering af bedriftens miljøbelastning beregnes emissionerne med udgangspunkt i de valgte typer af dyr, staldsystemer, gødningslagre samt eventuel anvendelse af miljøteknologier.

Ansøger har søgt om godkendelse til eksisterende produktionsareal samt nye kalvehytter. Ansøgningen er søgt på produktionsareal for at opnå den fleksibilitet, der gives i lovgivningen med hensyn til antal dyr, alder og mælkeydelse. Et enkelt staldafsnit er søgt til Alle kvæg. Her gives der mulighed for at benytte staldafsnittet til køer, kvier eller kalve uden fornyet ansøgning. Beregning af lugt og ammoniak foretages ud fra "worst case", så der altid tages højde for den største belastning.

Bedriften drives konventionelt, og den ansøgte produktion i staldene er skitseret i nedenstående tabel. Det er disse dyretyper, staldsystemer og de anførte antal m² produktionsareal, der er forudsætning for ansøgningens lugt- og ammoniakberegninger. Der er stillet vilkår om, at bedriften indrettes og drives, som angivet i nedenstående tabel.

Tabel 2: Stalde

Stald	Staldtype	Areal m ²	Produktionsareal m ²	Dyretype
Ungdyrstald	Dybstrøelse	2.129	115	Kalve (under 6 mdr.)
	Dybstrøelse		470	Malkekøer, kvier og stude
	Sengestald med fast gulv		440	Malkekøer, kvier og stude
	Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb		605	Malkekøer, kvier og stude
Kostald	dybstrøelse		10	Flexgruppe: Alle kvæg,

		2.380		heste, får og geder
	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)		1.755	Malkekøer, kvier og stude
Kalvehytter	Dybstrøelse	91	50	Kalve (under 6 mdr.)
Kviestald	Dybstrøelse	273	50	Kalve (under 6 mdr.)
Hestestald	Dybstrøelse	106	100	Flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder
I alt			3.595	

Produktionsarealets størrelse og dyrevelfærdsreglerne afgør, hvor mange dyr der maksimalt må være i staldene. Dyrevelfærdsreglerne skal til enhver tid være overholdt.

Alle dyr er beregnet til 100 % på stald.

Tidligere produktioner

Der skal jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 40, stk. 2 foretages en samlet vurdering af alle etableringer, udvidelser og ændringer af bedriften foretaget inden for de seneste 8 år.

Produktionen på Holtevej 1 fik i 2015 miljøgodkendelse til udvidelse med en ny stald. Der har ikke været foretaget bygningsmæssig ændringer de sidste 8 år. Der har heller ikke været foretaget ændringer i gødningsopbevaringslagerne inden for de sidste 8 år.

Fleksibilitet og udnyttelse

Med reglerne for godkendelse og tilladelse til husdyrproduktion godkendes produktionsarealet med den ansøgte gulvtype og dyretype. Der er så frihed til at udnytte stalden mere eller mindre. Dyrene skal dog altid som minimum have den plads dyrevelfærdskravene foreskriver.

Den godkendte produktion er fastholdt gennem vilkåret om, at driften skal være som ansøgt, samt vilkåret om fordeling af dyretyper, gulvtyper, produktionsarealer og miljøteknologi.

I henhold til beregningsmetoderne er ammoniakfordampningen og lugtemissionen styret af størrelsen af gødningsoverflader og ikke afhængig af antal kg dyr på stald på et givet tidspunkt. Der er derfor mulighed for fleksibilitet inden for det godkendte produktionsareal. Dog inden for de vilkårsfastsatte grænser. Der er således taget højde for en "worst case" situation i relation til ammoniak- og lugtemission.

Der opstår først kontinuitetsbrud, hvis produktionen kommer under 50% af den mulige produktion på mindre end 25% af det samlede godkendte produktionsareal.

3.3.2 Indretning

Den eksisterende malkestald vil blive udskiftet med malkeroboter. Der vil blive flyttet enkelte sengebåse i kostalden, men det samlede antal m² produktionsareal ændres ikke.

3.3.3 Rengøring

Der er stillet vilkår om, at der til stadighed skal tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikre, at gulv og dybstrøelsesmåtten holdes tørre og rene. Samtidig skal foderopbevaringsanlæg og omgivelser heromkring samt udstyr til udfodring holdes rene. Dette er begrundet i, at beskidte opbevaringsforhold kan medføre øgede lugtgener. God staldhygiejne vil være med til at forebygge eventuelle lugtgener og unødigt høj ammoniakfordampning. Samtidig forebygger renholdelse af område med foder at skadedyr tiltrækkes og opformerer.

3.3.4 Ventilation

Staldene har naturlig ventilation. Der er på baggrund heraf ikke stillet vilkår vedrørende ventilation.

3.3.5 Foder/ensilage

Foder blandes selv ud fra egen produktion af ensilage samt kraftfoder. Kraftfoder opbevares i foderladen/maskinhus. Ensilage opbevares i plansiloer eller i markstak. Wrapballer opbevares udendørs.

Forudsætningerne for beregningerne af emissioner af lugt og ammoniak på baggrund af "stipladsmodellen" er, at den ernæringsmæssige styring af ammoniakemissionen allerede er indarbejdet i husdyrbrugloven.

Bedriften er ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens fodringskrav da kvægbesætninger ikke er omfattet af IE-husdyrbrugsreglerne.

3.3.6 Energi- og vandforbrug

Energi

Energi anvendes primært til lys, malke- og mælkeanlæg, foderanlæg, skraberanlæg og pumpning af gylle.

Energiforbruget efter udvidelsen/ændringen er baseret på ansøgers skøn.

Energiforbruget er estimeret til ca. 125.000 kWh pr. år.

Under energi er der stillet vilkår om, at staldmekanik skal renholdes og serviceres således, at unødigt støj og energiforbrug undgås.

For at holde øje med energiforbruget, er der stillet vilkår om, at der ved afvigelser i de årlige opgørelser over el, vand og diesel skal gøres tiltag til at finde årsagen til et stigende forbrug og eventuelt gennemføre tiltag for at reducere forbruget.

Vand

Vandforbruget er estimeret til ca. 11.500 m³ vand. Vandet bruges til drikkevand samt rengøring af staldene.

Vandet leveres fra Vantore-Tågens Vandforsyning.

Der er stillet vilkår om, at der skal holdes øje med vandforbruget og drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes, så unødigt spild undgås. Dette er begrundet i, at fornuftig drift og vedligeholdelse skal danne baggrund for, at der ikke opstår forholdsmæssigt øget vandforbrug i form af spild, som kan have

negativ indflydelse på opbevaringskapaciteten i gyllebeholderne og større vandforbrug end forudsat i godkendelsen.

3.3.7 Spildevand og regnvand

Spildevand fra ejendommen omfatter husspildevand og sanitetsvand. Derudover er der også spildevand fra vask af stalde, malkeanlæg, drikkevandsspild samt overfladevand fra møddingsplads, ensilageplads og andre befæstede arealer. Vand fra staldene ledes til gyllekanalerne og bliver derved kørt til Nysted Biogasanlæg. Overfladevand fra møddings- og ensilagepladserne ledes til den lille gyllebeholder som hovedsageligt indeholder overfladevand.

Det sanitære spildevand ledes bort via septiktank til recipient.

Tagvand afledes til markdræn.

Der er stillet vilkår om, at vand fra vask af stalde, inventar samt foderrekvisitter og lignende skal føres til gyllebeholder eller anden godkendt opsamlingsbeholder. Dette er krævet for at undgå at vand fra vask af ovenstående kan flyde til kloaker eller strømme til andre uhensigtsmæssige steder, hvor det kan forårsage forurening eller uønskede påvirkninger af omgivelserne.

3.3.8 Affald

Døde dyr

Håndtering af døde dyr på bedriften er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr. Fødevarestyrelsen er myndighed på området. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav vedr. afhentningshyppighed, samt placering og indretning af afhentningspladser. Det er således vurderet, at der ikke er behov for vilkår om opbevaring og bortskaffelse af døde dyr.

Olie og kemikalieaffald (farligt affald)

Der er stillet vilkår om, at korrekt bortskaffelse af bedriftens farlige affald (incl. klinisk risiko affald) skal kunne dokumenteres f.eks. ved regninger fra godkendte transportører og/eller modtageanlæg. Dokumentation skal opbevares i 5 år.

Fast affald

Erhvervsaffald skal sorteres, så mest muligt kan genbruges. F.eks. skal rene fraktioner af papir og pap udsorteres og afleveres til genbrug. Desuden kan flere og flere plastfraktioner afleveres til genbrug. Fremkommer der væsentlige mængder genanvendeligt affald, er der pligt til at sikre, at affaldet genanvendes. Pligten til kildesortering og afsætning af genanvendeligt affald til genanvendelse fremgår af affaldsbekendtgørelsen, og der skal derfor ikke stilles vilkår herom. Det skal bemærkes, at fra 1. januar 2024 skal virksomheder sortere affald i sammen 10 fraktioner som husstande, såfremt affaldsfraktionerne forekommer på virksomheden. Fra 1. januar 2025 bliver der indført deciderede affaldstilsyn.

I de generelle bemærkninger efter vilkårene er der blandt andet henvist til affaldsbekendtgørelsen, som pålægger alle erhvervsvirksomheder at kildesortere deres affald og sikre at væsentlige dele genanvendes.

Der er stillet Vilkår om, at rester af foder skal opbevares på fast bund og overdækkes med presenning el.lign. Alternativt kan kasseret foder og oprensede foderrester tilføres gyllebeholder. Vilkåret skal mindske risikoen for tiltrækning af skadedyr, og/eller forurening af området omkring bedriften, samt mindske risikoen for lugtgener.

Affald generelt

Da affald er reguleret via særskilt lovgivning, regulativer m.m., vurderer Guldborgsund Kommune, at det ikke er nødvendigt af sætte yderligere vilkår om de mest almindelige forekomne affaldstyper på nær dokumentation for bortskaffelse af farligt affald. I de generelle bemærkninger efter vilkårene er der således blandt andet henvist til affaldsbekendtgørelsen, som alle borgere og virksomheder er forpligtiget til at overholde.

Det vurderes, at ved overholdelse af de opstillede vilkår og gældende regler ikke er behov for udarbejdelse af basistilstandsrapport for farlige stoffer (stoffer og blandinger som defineret i artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forurening (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger), som kan forurene jord og grundvand på husdyrbruget.

3.3.9 Råvarer og hjælpestoffer (olie og kemikalier)

Olie/dieselolie

Der er ikke stillet vilkår i forbindelse med opbevaring af fyrings-/dieselolie, da dette er omfattet af olietanksbekendtgørelsen. Der skal dog gøres opmærksom på, at opbevaring af diesel- og fyringsolie i overjordiske tanke skal ske i typegodkendte beholdere på varigt og stabilt underlag, og at der ikke må være risiko for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Der er ejers ansvar, at sørge for at tankene er korrekt registrerede i BBR. Forsikringsselskaber er berettigede til at nægte dækning af skader forårsaget af tanke, der ikke er lovlige f.eks. fordi de ikke er korrekt registreret, eller fordi de er blevet for gamle.

Øvrige olieprodukter

Der er stillet vilkår om, at øvrige olieprodukter skal opbevares forsvarligt, så der ikke er risiko for forurening af jord, grundvand eller overfladevand. Samtidigt bør der etableres mulighed for opsamling af evt. spild.

Kemikalier

Oplag af kemikalier skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplaget må ikke medføre risiko for forurening af jord, grundvand eller overfladevand. Oplaget skal derfor være under tag og på spildbakke eller tæt bund med op kant, uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, borer eller brønde.

3.3.10 Beredskabsplan

Det er kun husdyrbrug omfattet af IE-reglerne, der skal have en decideret beredskabsplan.

Guldborgsund Kommune vil dog opfordre alle husdyrbrug til at udarbejde et oversigtskort, der viser placering af olietanke, kemikalieoplag, evt. gasflasker/trykbeholdere og afløbsforhold. Desuden bør telefonnummer til ejer/driftsansvarlig fremgå. Oversigtskortet bør hænge udendørs, gerne flere steder på bedriften til orientering for Lolland-Falsters Brandvæsen. Kortet skal sikre, at brandvæsenet kan træffe de rigtige beslutninger om evt. nedkøling af trykflasker, afspærring af kloakker, advarsel om giftig røg m.m., selv hvis der ikke er stedkendt personale på bedriften ved uheldet.

3.3.11 Biaktiviteter

Der forekommer ikke godkendelsespligtige biaktiviteter på bedriften.

3.4 NABOPÅVIRKNING

3.4.1 Ammoniak

Ammoniakemissionen (fordampningen) beregnes ud fra størrelsen (m^2) af produktionsareal i stalde og overfladeareal på gyllebeholdere. Den samlede faktiske ammoniakemission fra bedriften er i husdyrgodkendelse.dk beregnet til 4.370 kg NH_3 -N pr. år. Udviklingen i ammoniakemissionen er vist nedenfor.

Tabel 3. Ammoniakemission

	Samlet emission NH_3-N	Meremission NH_3-N
Ansøgt drift	4.370 kg	
Nudrift	4.328 kg	42 kg (ift. Nudrift og 8 års drift)
8 års drift	4.328 kg	

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at emissionen fra bedriften stiger med 42 kg NH_3 -N/år i forhold til nudriften og 8 års driften. Stigningen sker pga. de nye kalvehytter.

Ammoniakemission opnås på baggrund af de angivne dyretyper og staldsystemer, samt overfladeareal på gyllebeholderen.

Der er som tidligere nævnt stillet vilkår, der fastholder forudsætningerne, der ligger til grund for beregningen af ammoniakfordampningen fra stalde og gødningslager (se afsnit 3.3.1 om produktionsomfang og staldindretning, samt afsnit 3.6.1 om ammoniak).

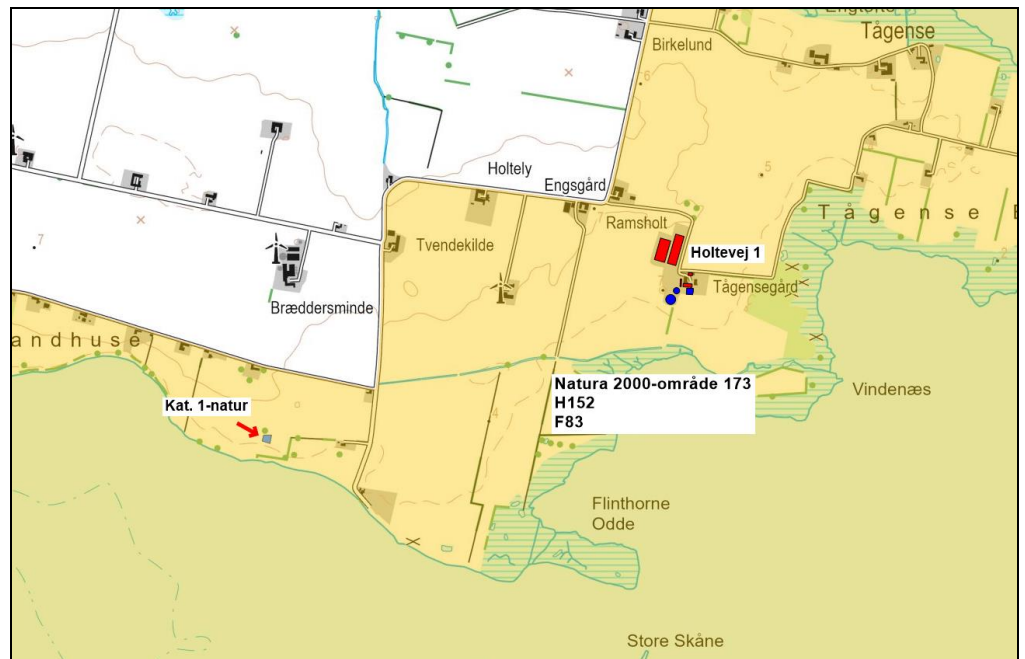
Ammoniak og natur

Det følgende afsnit beskriver forhold og vurderinger af ammoniakpåvirkning af følsom natur, og for yderligere uddybning kan der henvises til bilag 2 (Naturvurdering til § 16 a miljøgodkendelse af landbrug, Holtevej 1, 4880 Nysted).

3.4.2 Ammoniakfølsom natur

Kategori 1-natur

Nærmeste kategori 1-natur i forhold til husdyrbruget på Holtevej 1 er beliggende 1,3 km sydvest for nærmeste anlæg på husdyrbruget, se kort 3. Naturområdet er den kortlagte habitatnaturtype 3160 Brunvandet sø. Søen ligger i habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83, som er en del af Natura 2000-område 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand.

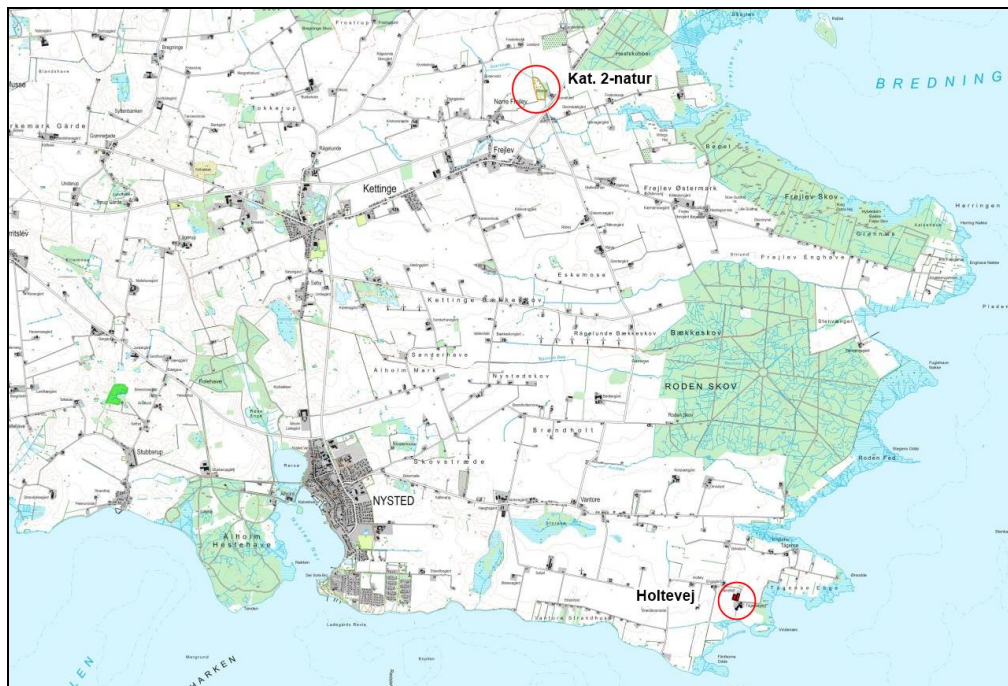
Kort 3. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 1-natur Natura 2000-område 173.

Da den totale ammoniakdeposition fra det samlede ansøgte anlæg i det nærmeste kategori 1-naturområde ligger under 0,2 kg NH₃-N/ha/år, er det ikke påkrævet at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug, da det højeste beskyttelsesniveau er overholdt.

Da det fastsatte beskyttelsesniveau for tilførsel af ammoniak, er overholdt, vurderer Kommunen, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende Natura 2000-område på en måde, der hindrer målopfyldelsen for området. Desuden kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 2-natur

Det nærmeste kategori 2-naturområde er Borret overdrev, der ligger ca. 6,8 km nord for husdyrbruget, se kort 4. Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområdet.

Kort 4. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 2-natur.

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på husdyrbruget på kategori 2-naturen overstiger ikke bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for kategori 2-natur. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af det nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Den ansøgte produktion på husdyrbruget må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merdepositionen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg $\text{NH}_3\text{-N/ha}$, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til kategori 3-naturområderne.

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. I en afstand af ca. 120 m syd for husdyrbruget ligger en strandeng (punkt A på kort 5). Mod øst ligger der desuden en strandeng (punkt B på kort 5) med en afstand på ca. 300 m til husdyrbruget. Merdepositionen fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg $\text{NH}_3\text{-N/ha}$ i de to strandenge, se yderligere beskrivelse i afsnit 1.1.3. Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

Kort 5. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1 og 2) og beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet A og B).

3.4.3 Natura 2000

Husdyrbruget ligger i Natura 2000-område nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand, som på dette sted består af habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83, se kort 3.

Habitatnaturtypen strandeng er en forholdsvis robust naturtype i forhold til belastning med kvælstof. Da totaldepositionen af ammoniak fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg N/ha vurderer kommunen, at husdyrbruget ikke vil påvirke de nærmeste habitatnaturtyper i Natura 2000-området.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

3.4.4 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merdeposition med kvælstof fra stald og lager. Da den beregnede merdeposition er mindre end 1,0 kg $\text{NH}_3\text{-N}$ /år medfører det ikke ændringer i naturtypen, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Kommunen vurderer derfor, at det potentielle yngle- og rastested for bilag IV-padder ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

Kort 6. Beliggenheden af beskyttede strandeng (lyseblå skraveret signatur) ved husdyrbruget. Den pink streg angiver afstanden på 300 m fra stalde og gødningslagre.

3.4.5 Lugt

Den primære kilde til lugt fra husdyrhold er staldventilation, og vurderingen af lugt i forhold til omkringboende, vurderes udelukkende ud fra staldanlæg til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg, ved udbringning af husdyrgødning eller ude gående dyr indgår ikke i lugtberegningerne, og håndteres derfor primært ved generelle afstandsregler og regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Ved efterlevelse af reglerne i bekendtgørelsen vil der normal ikke forventes væsentlige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og opbevaring.

I husdyrbrugloven er der indbygget et beskyttelsesniveau for lugt i forhold til forskellige typer beboelse. Lugtemissionen beregnes med udgangspunkt i forhold som: dyretype, stalddtype og m^2 produktionsareal. Derfor er der stillet vilkår om, hvilke dyretyper, stalddsystemer og omfanget af m^2 produktionsareal, der må være i de enkelte husdyranlæg på bedriften. Udbredelse af lugten i nærområdet afhænger desuden af staldens geografiske placering i forhold til beboelserne. De nævnte parametre indgår alle i de gennemførte beregninger og de deraf følgende vurderinger.

I husdyrbrugloven beskrives lugtgenekriterierne som den maksimale, miljømæssige acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende områdetype. I husdyrgodkendelse.dk beregnes geneafstande som minimumsafstande fra forskellige beboelsestyper/områder til stalddene, før lugten vurderes som værende uvæsentlig. Ved større afstand end den beregnede minimumsafstand kan lugten være registrerbar, men vurderes ikke at være til væsentlig gene.

Der gøres opmærksom på at geneafstanden er angivet i forhold til et vurderet lugtcentrum for en eller flere af stalddene og til kanten af nærmeste bolig/boligområde. Til denne beregning har systemet lavet et vægtet lugtbidrag fra de enkelte stalde. Derfor kan den aktuelle afstand til de forskellige områder godt være kortere end den beregnede geneafstand uden, at lugtgenekriterierne er overskredet.

De faktiske forhold

De beregnede geneafstande for den ansøgte produktion på Holtevej 1 er angivet nedenfor i forhold til de aktuelle afstande. Geneafstanden for byzone, samlet bebyggelse er i ansøgningssystemet er angivet med udgangspunkt i "Ny lugtmodel", mens geneafstanden fra enkelt bolig er angivet med udgangspunkt i FMK-modellen.

Tabel 4. Lugtberegninger

Beboelse/områdetype	Beregnet geneafstand meter	Vægtet gennemsnits-afstand meter	Genekriterie overholdt
Enkelt bolig Holtevej 5	105,6	478,3	Ja
Samlet bebyggelse Krogsvej 2	272,8	1.567	Ja
Byzone-/sommerhusområde/ lokalplanlagt boligområde Nysted	412,0	4.138,7	Ja

Beregningerne foretaget i husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene er overholdt for byzone-/sommerhusområde, samlet bebyggelse og nærmeste enkeltboliger, idet de faktiske afstande til er større end de beregnende geneafstande.

Konsekvensområde

Konsekvensområdet for bedriftens lugtafgivelse er beregnet til 429 meter.

Konsekvensområdet er defineret som det område, inden for hvilket lugten fra bedriften kan konstateres – uden at den af den grund vurderes at være til gene for omkringboende.

Kumulation af lugt

I den samlede vurdering af lugtgener fra et husdyrbrug skal påvirkningen fra eventuelle andre husdyrbrug med mere end 750 kg NH₃-N inddrages. Der skal således tages højde for en kumulativ effekt, hvis andre husdyrbrug medfører lugtgener i samme punkt, som den ansøgte produktion. De beregnende geneafstande skærpes, hvis der ligger andre husdyrbrug indenfor 300 meter fra byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse/visse lokalplaner eller tættere end 100 meter på en enkeltbolig.

Der er ingen andre husdyrproduktioner tæt på de omkringliggende beboelsestyper, og der er således ikke inddraget en kumuleret effekt fra andre husdyrbrug ved lugtberegningen/vurderingerne.

Generelt i forhold til lugt

Lugtemissionen fra husdyrbruget er meget afhængig af, hvordan landbruget drives. Der er stillet en række vilkår, der skal mindske risikoen for lugtgener. De stillede vilkår om god staldhygiejne, og renholdelse af husdyrbruget er således en del af indsatsen for at begrænse lugten fra husdyrbruget.

Lugt fra gyllebeholderen indgår ikke i lugtberegningerne, men disse kan bidrage med betydelige lugtgener ved uhensigtsmæssig drift.

For gyllebeholdere med naturligt flydelag er der lovkrav om logbog over flydelagets tilstand. Flydelaget skal min. 1 gang om måneden kontrolleres og resultatet af kontrollen skal noteres. Evt. udbedringer af flydelaget, samt omrøring og pumpning af gylle skal ligeledes noteres i logbog. Da det er et lovkrav, er der ikke stillet vilkår til flydelag og logbog.

For at mindske risikoen for lugtgener er der stillet vilkår om, at omrøring af gylle først må ske umiddelbart før udkørsel, samt at omrøringen skal koncentreres over så kort tid som muligt.

Der er indsat mulighed for, at der ved væsentlige lugtgener kan kræves undersøgelse af, hvordan disse kan begrænses, hvis kommunen vurderer, at dette er påkrævet.

3.4.6 Fluer og skadedyr

Generel bekæmpelse af skadedyr foregår igennem forebyggelse, det vil sige ved regelmæssig oprydning og renholdelse. Ved at renholde og rydde op i og omkring stalde, foder-/ og gødningslagre forebygges forhold, der tiltrækker skadedyr, og hvor disse har gode betingelser for at få mad, skjule og formerer sig.

Der er stillet vilkår om effektiv fluebekæmpelse, som minimum i overensstemmelse med retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Retningslinjerne giver frit valg mellem biologisk bekæmpelse med rovfluer og snyltehvepse eller kemiske bekæmpelsesmidler. Ud fra et renere teknologisynspunkt er biologisk bekæmpelse at foretrække, men effekten af den biologiske bekæmpelse er meget afhængig af staldtypen. P.t. er der ikke belæg for at sige at biologisk bekæmpelse er BAT. Der er derfor stillet krav til effekten og det er op til den driftsansvarlige at vælge metoden.

Der er ikke stillet vilkår om rottebekæmpelse i og med dette er et direkte lovkrav. Rottebekæmpelsen består dels af en egentlig bekæmpelse af rotter, hovedsageligt ved udlægning af gift, og dels ved opretholdes af god orden og hygiejne, således at rotternes leveduligheder reduceres. Rottebekæmpelsen skal ske i overensstemmelse med rottebekendtgørelsen samt vejledning fra Naturstyrelsen. Bekæmpelse skal gennemføres af autoriseret firma f.eks. via den kommunale ordning. Jf. ovennævnte bekendtgørelse kan rottebekæmpelse udføres af bedriftens ejer efter korrekt uddannelse og opnåelse af autorisation.

Ansøger har oplyst, at rottebekæmpelsen vil foregå via den kommunale rottebekæmpelse.

3.4.7 Transport

Der vil forekomme transporter til og fra ejendommen på alle ugens dage. Det skønnede omfang af transporter ses af tabellen nedenfor. Derudover vil der være transporter i forbindelse med markdriften, som ikke er medtaget i denne miljøgodkendelse.

Tabel 5. Transport

Transporter	Antal / år
Afhentning af mælk	185-365
Afhentning af gylle til biogas	105
Dyr til slagtning / salg	12
Levering af kraftfoder og sækkevare	60

Transporter	Antal / år
Gylleudbringning	280
Olie/diesel	4
Renovation	24
DAKA	12
Diverse (ikke persontransport)	50
I alt	732-912

Hovedparten af transporterne udgøres af transporter med mælk, husdyrgødning og foder. Transporterne med grovfoder er sæsonbetinget, mens afhentning af mælk sker hver dag og gylle til biogasanlægget sker løbende.

I gennemsnit vil der være ca. 2-3 transporter dagligt. Disse transporter er inkl. udbringning af gylle.

Transporter kan være en væsentlig kilde til støj og mulige gener for omkringboende.

For at mindske risikoen for gener i forbindelse med transporter med tung trafik, er der sat vilkår om, at disse så vidt muligt skal planlægges til hverdage mellem kl. 7.00 og 18.00. Herudover kommer afvigelser ved udbringning af husdyrgødning, transport af dyr, afhentning af mælk og ved høstarbejde.

Al husdyrgødning leveres til Nysted biogas, som forestår den videre behandling og distribution heraf.

3.4.8 Støj fra anlæg og maskiner

Støj fra staldanlægget kan deles i to, dels periodisk støj f.eks. fra pumpning af gylle, blanding/transport af foder, malkning og udbringning af husdyrgødning, og dels støj af mere vedvarende karakter fra dyrene og lignende. Der kan forventes støjgener i forbindelse med høst, f.eks. fra korntørring.

I modsætning til fluer, støv og lignende er der helt klare retningslinjer for måling af støj og dermed for fastsættelse af grænseværdier for, hvornår en gene er væsentlig eller uvæsentlig. Grænseværdierne skal ikke overholdes på landbrugsarealer, men i skel til nabobeboelsernes opholdsarealer. Grænseværdierne for forskellige områdetyper fremgår af vejledning fra Miljøstyrelsen nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder. Ved naboerne rundt om husdyrbrug er der normal praksis, at der skal fastsættes støjgrænser svarende til områdetype 3: Områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, centerområder (bykerne).

Ved vurdering af om anlægget vil kunne overholde støjgrænserne, er der taget hensyn til anlæggets placering og afstande til naboer.

Der er stillet vilkår om maksimalt tilladelig støj og vilkår om, at der kan kræves udført støjmåling og/eller -beregning. Kontrol af støjen vil kun komme på tale, hvis der opstår begrundet mistanke om, at de fastsatte maksimale støjgrænser er overtrådt. Kontrol af støjen skal foretages af godkendt firma og jf. de af miljøstyrelsen fastsatte retningslinjer.

Miljøgodkendelsen omfatter kun de støjende aktiviteter, der er direkte knyttet til husdyrproduktionen. Dvs. at markdriften ikke indgår i en evt. støjmåling/-

beregning, kørsel på offentlig vej indgår heller ikke. Derimod indgår kørsel med gylle, foder o.l. inde på selve bedriften.

På baggrund af afstande til omkringboende vurderes det, at støjen fra anlægget vil kunne overholde Miljøstyrelsens retningslinjer. Vibrationer og lavfrekvent støj vurderes at være af et omfang, der ikke vil være til væsentlig gene for naboer. På baggrund heraf vurderer kommunen, at støj fra bedriften ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende.

3.4.9 Støv fra anlæg og maskiner

Støv forekommer primært i forbindelse med håndtering af halm og foder samt kørsel med traktor og maskiner.

Der vil være støv fra dyrene, normalt dog ikke i et omfang, så det opleves uden for staldene. Foderhåndtering foregår indendørs. Støvet minimeres desuden som følge af omhyggeligt management.

Ved fornuftig håndtering af halm og foder og forsigtig kørsel forventes der ikke at være væsentlige støvpåvirkninger uden for bedriften, og dermed ingen væsentlige støvgener for de omkringboende.

Der er stillet vilkår om, at driften ikke må medføre støvgener uden for bedriftens areal. Det er Guldborgsund Kommune, som i givet fald afgør om eventuelle gener er væsentlige eller ej.

3.4.10 Lys

Der vil ved den normale drift være lys i staldene fra kl. 4 til 23. Normalt er der ikke ret meget lys i staldene om natten. Der er orienteringslys ved indgangene til staldene. Udendørs projektører og lamper er vendt nedad.

Der er stillet vilkår om, at det ved indretning og drift af bedriften skal sikres, at naboer ikke generes af lys fra vinduer, porte, køretøjer og lignende.

3.5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNTERING

3.5.1 Gødningstyper og mængder

Med indførsel af stipladsmodellen fastsættes ammoniakemissionen fra bedriftens stalde og gødningslagre med udgangspunkt i gødningsoverfladearealerne. For at sikre, at beregningsforudsætningerne for ammoniak fra stald og lager fastholdes, er der stillet vilkår om at stald og gødningslager indrettes og drives som angivet. Ønskede fysiske ændringer i stalde eller gødningslagre skal forelægges Guldborgsund kommune til vurdering for eventuel godkendelsespligt inden ændringerne foretages.

Der er stillet vilkår om maksimalt gødningsoverfladeareal på 971 m² flydende husdyrgødning (gylle) og 379 m² fast husdyrgødning (dybstrøelse).

3.5.2 Flydende husdyrgødning, opbevaring

Der er gyllesystem i en del af ungdyrstalden samt det meste af kostalden. Den flydende husdyrgødning afsættes til Nysted Biogasanlæg.

Opbevaringskapacitet

Den årlige produktion af flydende husdyrgødning er beregnet til ca. 7.418 m³.

Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild m.m. fra stalden.

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 971 m³, så bedriften har dermed en opbevarings kapacitet på ca. 1,6 måneder. Det vil sige at bedriften ikke råder over 9 måneders opbevaringskapacitet.

Der er stillet vilkår om, at der på ejendommen som minimum skal være en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneder. Begrundelsen for dette vilkår er, at anbefalingerne jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen kun er vejledende og ikke et krav. Da opbevaringskapaciteten er afgørende for sikkerhed i forbindelse med opbevaring af gødning og medvirkende til at sikre mulighed for hensigtsmæssig udbringning af husdyrgødningen, er det fastholdt i vilkår.

For at leve op til opbevaringskapaciteten er der opbevaring på andre ejendomme. Ettehavevej 8, 4990 Sakskøbing samt Engestoftevej 144, 4930 Maribo.

Derved bliver det samlede opbevaringsanlæg på:

Tabel 6: Gødningsopbevaring

Gødningsopbevaringsanlæg	Kapacitet m ³	Opførelses år/ kontrol år	Overfladeareal m ²
Gyllebeholder 1	1.080	1987 / 2023	280
Gyllebeholder 2	2.934	2003 / 2023	691
Ettehavevej 8, 4990 Sakskøbing	600	1992 / 2023	-
Engestoftevej 144, 4930 Maribo	1.300	1983 / 2023	-
I alt	5.914		

Med opbevaring på to andre ejendomme kommer opbevaringskapaciteten op på 5.914 m³, hvilke svare til opbevaringskapacitet på ca. 9,5 måneder.

Håndtering af gylle

Gyllen bliver afhentet af biogasanlæg ca. 1 gange om ugen. Biogasanlægget henter gyllen direkte fra stalden. Den afgasset gylle leveres retur til den store gyllebeholder.

For at sikre, at der kan ske en forsvarlig overpumpning af gylle, er der stillet vilkår om, at der skal benyttes gyllevogne med egen påmonteret pumpe med returløb.

Alternativt skal der være læsseplads ved afhentningspladsen. Evt. læsseplads skal udføres i henhold til Landbrugets Byggeblad for læsseplads for gyllevogne GR-nr. 103.11-2 fra juli 1987. Afløbet/pumpebrønden skal være dimensioneret således, at også et større spild kan opsamles, hvilke der er stillet vilkår om. For at sikre, at læssepladsens opsamlingskapacitet ikke er opbrugt af regnvand, er der ligeledes vilkår om, at pumpeump tømmes for regnvand før der foretages overpumpning af gylle. Læssepladsen skal renses ved arbejdsdagens ophør de dage, hvor der pumpes gylle. Rensningen skal være så grundig, at regnvand, der falder på pladsen ikke forurenes med gylle, men frit kan løbe ud over kanten og sive ned.

For at minimere risikoen for udslip af gylle i forbindelse med pumpning er der stillet vilkår om, at der ved enhver overpumpning til gyllebeholder, samt mellem gyllebeholder og -vogn skal være opsyn med overpumpningen. Kravet er stillet, for at forhindre, at der sker forurening med gylle ved at gyllebeholder eller vognen overfyldes eller andre uheld.

3.5.3 Fast husdyrgødning, opbevaring

Der produceres fast husdyrgødning (dybstrøelse) i dele af alle staldene.

Håndtering og opbevaring

Dybstrøelsen fra staldene muges ud 1 til 2 gange om året og lægges i markstak. Alternativt benyttes den gamle plansilo syd for bygningerne som møddingsplads. Dybstrøelse fra kalvehytterne fyldes i gyllebeholdere som flydelag eller lægges på møddingspladsen.

Jf. kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen skal møddingspladsen overdækkes med et tætsluttende og vandtæt materiale straks efter udmugning af dybstrøelse. Da disse krav fremgår direkte af husdyrgødningsbekendtgørelse, er der ikke stillet vilkår herom.

Der er stillet vilkår om, at der skal anvendes tilstrækkelig strøelse til at sikre, at dybstrøelsen er tør i overfladen. Vilkåret er sat for at sikre, at der ikke forekommer højere ammoniakfordampning fra dybstrøelsen end forudsat i beregningerne.

3.6 BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK (BAT) OG BEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forurening ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle miljøpåvirkninger og gener fra stalde, husdyrgødningsopbevaringsanlæg m.m.

Gennem husdyrbrugloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af den bedst tilgængelige teknologi (BAT) og eventuelt reducere miljøbelastningerne fra husdyrproduktionen ved anvendelse af BAT. Ved begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken ved afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. I begrebet "tilgængelig" ligger en indbygget afvejning mellem mål og midler (proportionalitet), men det skal afvejes på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Det niveau miljøbelastningen kan nedbringes til ved hjælp af BAT supplerer det fastlagte beskyttelsesniveau. Beliggenheden af bedriften i et særligt følsomt område skærper ikke kravet til BAT.

Overholdelse af BAT er i denne miljøtilladelse vurderet med udgangspunkt i retningslinjer i MST's vejledning, BREF-dokumenter ("BAT reference documents").

BAT er en retslig standard, der ændrer sig i takt med den teknologiske udvikling.

BAT-kravene vurderes forskellige for nybyggeri/omfattende renovering, hvor moderne teknologi ofte kan implementeres forholdsvis billigt, i forhold til eksisterende bygninger, hvor implementering kan være dyr eller ligefrem umulig.

For miljøgodkendelser efter § 16 a, stk. 1 (ikke omfattet af IE-husdyrbrug) er det dog kun ammoniakfordampning fra stalde og lager, der skal vurderes i forhold til BAT.

3.6.1 Ammoniak

Ammoniakemission fra bedriften kan mindskes ved at begrænse dyrenes udskillelse af kvælstof, begrænse tabet af ammoniak fra husdyrgødningen i stald

og/eller lager, eller ved at opsamle ammoniak fra luften ved rensning. Dette kan gennemføres ved at anvende forskellige teknikker/teknologier hver for sig, eller i kombination med hinanden.

Den maksimale ammoniakemission fastlægges på baggrund af fastlagte grænser jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. I ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk beregnes det niveau for samlet ammoniakemission, som på godkendelsestidspunktet er vurderet BAT for den pågældende produktion. BAT-beregningen er bindende for kommunen, dog med mulighed for gennemførelse af konkrete supplerende vurderinger, hvis der findes særlige behov herfor. Det er op til det enkelte husdyrbrug at beslutte, hvilke virkemidler der tages i brug for at overholde kravet til maksimal ammoniakemission fra stald-/og gødningslager. Det er dog et krav, at de anvendte virkemidler er opført på Miljøstyrelsens teknologiliste.

Jf. beregning i husdyrgodkendelse.dk skema 249452, vil det være proportionelt at stille krav om overholdelse af et samlet ammoniakemissionsniveau på 4.505 kg NH₃-N pr. år.

Den faktiske ammoniakemission fra det ansøgte er beregnet til 4.505 kg NH₃-N pr. år. Krav til overholdelse af BAT i relation til ammoniak er dermed overholdt.

Ammoniakemissionsniveauet er overholdt ved anvendelse af de angivne staldsystemer, dyretyper, m² produktionsareal, uden anvendelse af ammoniakreducerende teknologi.

For at sikre, at ansøger i praksis lever op til den fastlagte emissionsgrænseværdi, som er vurderet opnåeligt ved BAT, er der stillet vilkår om, at bedriften skal indrettes og drives som ansøgt.

3.7 DOKUMENTATION, EGENKONTROL

3.7.1 Regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen krav til IE-husdyrbrug vedrørende regelmæssig kontrol, reparation og vedligeholdelse er ikke gældende for denne miljøgodkendelse, da kvægbrug ikke er omfattet af IE-reglerne.

Bedriften skal dog kunne dokumentere at miljøgodkendelsen og lovgivningen overholdes. Derfor skal følgende være til rådighed på kommunens forlangende:

- Registrering af årligt forbrug af olie, el og vand
- Dokumentation for bortskaffelse af affald
- Dokumentation for 10 års beholderkontrol.

Dokumentationen for egenkontrollen skal have en sådan form, at den tydeligt viser, at vilkårene i miljøtilladelsen er overholdt.

Dokumentation for overholdelse af vilkårene skal opbevares i mindst 5 år. Guldborgsund Kommune skal ved tilsyn og kontrol have adgang til den nævnte dokumentation.

Alle vilkår er stillet for at sikre, at forudsætningerne for miljøgodkendelsen og frivillige tiltag gennemføres og overholdes. Dette vurderes nødvendigt, da det danner grundlag for vurdering af, at der kan meddeles miljøgodkendelse uden, at

den ansøgte produktion vil få væsentlig indflydelse på miljøet eller omkringboende.

3.8 MILJØKONSEKVENSRAPPORT OG VURDERING

Der er krav om miljøkonsekvensrapport jf. § 4 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ved husdyrbrug der udleder mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år.

Ansøgninger om miljøgodkendelse efter § 16 a, stk. 1 skal således indeholde en miljøkonsekvensrapport og deraf følgende vurdering. Miljøkonsekvensrapporten skal rumme oplysninger om husdyrbrugets væsentlige direkte og indirekte virkninger på følgende områder:

1. Befolkningen og menneskers sundhed.
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter.
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima.
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet.
5. Samspejlet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

Ud fra ovenstående faktorer skal miljøkonsekvensrapporten jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. D som minimum omfatte følgende oplysninger:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om:
 - a) Det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender.
 - b) Det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet.
 - c) Det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet.
 - d) Den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som er relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, samt hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af ovenstående oplysninger (pkt. 1a til d) samt oplysninger om påtænkte foranstaltninger ved IE-husdyrbrugets ophør.
- 3) Oplysninger om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Kravene (i pkt. B og D jf. § 4 i bilag 1 i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse mv. af husdyrbrug) fastlægger samlet de oplysninger, som ansøger skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten under hensyntagen til det ansøgtes særlige karakteristika, herunder dets placering og teknisk kapacitet samt forventede indvirkning på miljøet. Kravene tager udgangspunkt i de særlige karakteristika, som gør sig gældende for husdyrbruget og for det miljø, som kan forventes at blive berørt af husdyrbruget. Kravene er integreret i det digitale selvbetjeningssystem www.husdyrgodkendelse.dk.

Ansøgers miljøkonsekvensrapport er vedlagt som bilag 1.

Det vurderes, at kravene til miljøkonsekvensrapporten, dennes form og kvalitet er opfyldt. Det er kommunens opfattelse, at det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger er beskrevet, påvist og vurderet tilstrækkeligt. Samtidig er

der vurderet på eventuelle samspil mellem de forskellige faktorer. Det er samtidig vurderet, at miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet af kompetent fagperson.

3.9 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV

3.9.1 Alternative løsninger

Ansøger har oplyst følgende som alternative løsninger:

Et alternativ til projektet er at have dyr på flere ejendommen, hvilket medfører øgede transportudgifter, samt forøgede gener for omkringboende.

Det vurderes at der med de ansøgte ændringer, hvor nye kalvehytter etableres i tæt sammenhæng med eksisterende bygninger, ikke er alternative løsninger, der er bedre end de valgte.

3.9.2 0-alternativ

Et 0-scenariet på denne bedrift vil betyde, at bedriften ikke blive reguleret efter husdyrbruglovens regler om produktionsareal.

3.10 HUSDYRBRUGETS OPHØR

Det er kun husdyrbrug omfattet af IE-reglerne, der skal redegøre for tiltag i forbindelse med bedriftens ophør.

3.11 HØRINGER

Offentliggørelse af ansøgning

Ved behandling af ansøgning om godkendelse efter § 16 a, er der udvidede krav om offentlighed i forbindelse med kommunens behandling af sagen. Dette indebærer blandt andet, at ansøgningen skal annonceres offentligt så tidligt i processen som muligt.

Ansøgningen blev offentliggjort den 11. april 2025 på DMA, miljøstyrelsens hjemmeside for digital miljøadministration.

Inden for fristen den 30. april 2024 er der ikke kommet bemærkninger til ansøgningen.

Grænseoverskridende virkning

Jf. § 72 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen vurdere, om driften af det ansøgte vil kunne få en negativ betydelig og indvirkning på miljøet i en anden medlemsstat.

Guldborgsund Kommune vurderer, at omfanget af det ansøgte ikke giver anledning til væsentlige påvirkninger på miljøet i en anden medlemsstat, og derfor ikke er omfattet af krav om offentlig høring forud for behandlingen af ansøgningen.

Høring

Udkastet til miljøgodkendelse er sendt i forhøring hos ansøger og ansøgers konsulent. Derudover har det været sendt i høring hos ansøger, ansøgers konsulent og naboer i 30 dage, med høringsfrist den 17. juli 2025.

Omfanget af høringsparter i området omkring bedriften er udvalgt på baggrund af en beregnet konsekvensafstand på 429 meter.

Der er ikke gennemført høring af samtlige ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til bedriften Holtevej 1 ud over de ovenfor nævnte, da dette er vurderet af underordnet betydning.

Nabohøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

4 SAMLET VURDERING OG KONKLUSION

I henhold til de beregninger, der gennemføres i det elektroniske ansøgningssystem, kan produktionsændringen gennemføres uden at overskride de beskyttelsesniveauer, der er udstukket i lovgivningen. Efter Guldborgsund Kommunes vurdering vil den ansøgte ændring af dyreholdet heller ikke give anledning til væsentligt gener for naboerne, hverken hvad angår transport, støj, fluer eller det samlede visuelle indtryk af bedriften. Ved overholdelse af de vilkår miljøgodkendelsen er betinget af, er det desuden Guldborgsund Kommunes vurdering, at plante- og dyreliv i området samt i de områder, der ligger op til produktionsanlægget, ikke vil blive påvirket i negativ retning.

Samlet er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der kan meddeles miljøgodkendelse til det ansøgte, uden at det medfører væsentlige virkninger på miljøet. Ved overholdelse af vilkår i godkendelsen, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik. Samtidig kan bedriften drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Guldborgsund Kommune vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget kan ske i overensstemmelse med gældende regler. Yderligere er det vurderet, at driften kan gennemføres uden væsentlig påvirkning på miljøet, som dette er defineret i husdyrloven, herunder at det ansøgte ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller yngle- og levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Endelig er det Guldborgsund Kommunes vurdering, at der jf. oplysningerne i ansøgningmaterialet er tænkt BAT ind i bedriftens indretning og drift i det omfang, at BAT ikke strider mod proportionalitetsprincippet.

5 BILAG

Bilag 1:	Miljøkonsekvensrapport
Bilag 2:	Naturvurdering

**Miljøkonsekvensrapport til
ansøgning om miljøgodkendelse efter
husdyrbruglovens § 16a**

**Malkekøer
Jesper Løje
Holtevej 1
4880 Nysted**

Marts 2025

Forord

På ejendommen Tågensegård, Holtevej 1, 4880 Nysted er der en eksisterende malkekvægsbesætning. Ansøger har etableret et område med kalvehytter langs den ene plansilo. Dette medfører, at hele ejendommen skal godkendes efter den nuværende husdyrlov.

Ejendommens samlede ammoniakfordampning er mere end 3.500 kg N/år, hvorfor der skal søges om en miljøgodkendelse efter lovens § 16a.

Der er ikke tale om et IE-brug.

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser som det ansøgte vurderes at kunne medføre, og danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for ejendommen.

Indholdsfortegnelse

Forord	2
Indholdsfortegnelse.....	3
A. Oplysninger om ansøger og ejerforhold.....	5
Indledning.....	6
Nærmere beskrivelse af det ansøgte.....	7
Ikke-teknisk resume.....	8
Det ansøgte projekt.....	8
Konsekvenser for omboende, natur og miljø.....	8
B/D. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte.....	10
Pkt. B1/D1a - Indretning og drift af anlægget	10
Fysiske oplysninger om staldanlægget.....	10
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning.....	10
Pkt. B2 - Anlægsarbejde	11
Pkt. B3 - Samdrift med andre ejendomme	11
Pkt. B4/D1 - Husdyrbrugets beliggenhed	12
Faste afstandskrav.....	12
Ejendommens fysiske placering.....	13
Pkt. B5/D1 - Husdyrbrugets ammoniakemission og -deposition	14
Ammoniaktab	14
Natur	14
Strandenge	17
Bilag IV arter	17
Pkt. B6/D1 - Husdyrbrugets lugtemission	18
Pkt. B7/D1 - Husdyrbrugets øvrige emissioner og potentielle gener	19
Støjkluder	19
Rystelser og vibrationer	19
Lys	20
Fluer og skadedyr.....	20
Støv	20
Transporter	20
Egenkontrol.....	21
Uheld og risici.....	21

Pkt. B8/D1 – Affald og naturressourcer.....	22
Affald.....	22
Olieaffald (spildolie).....	22
Kemikalieaffald	22
Forbrug af naturressourcer.....	23
Energiforbrug og strømreducerende tiltag.....	23
Olieforbrug.....	23
Kemikalieforbrug	23
Vandforbrug	23
Spildevand/restvand	24
Pkt. B 9 - BAT-Ammoniakemission	24
Pkt. B10 - Grænse overskridende virkninger	25
Alternative løsninger.....	25
Miljøpåvirkning af andre forhold.....	25

A. Oplysninger om ansøger og ejerforhold

Ansøger	Jesper Løje Holtevej 1 4880 Nysted
Ejer	Jesper Løje Holtevej 1 4880 Nysted
Husdyrbrugets adresse	Holtevej 1 4880 Nysted
CVR-nummer	35614273
CHR-nummer	16255
Kommune	Guldborgsund
Ejendomsnummer	30853679
Matrikel-nr.	10 Tågensø By, Vantore
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	-
Biaktiviteter	-
Ansøgningsskema	249452
Konsulent	Agrovi I/S Balstrupvej 90 4100 Ringsted v/Ann Frost afr@agrovi.dk Tlf.: 51 79 74 84

Indledning

Med denne ansøgning søges der om miljøgodkendelse til malkekvæg med opdræt i eksisterende bygninger, samt om nyt område til kalvehytter. Denne ændring medfører, at ejendommens dyrehold skal godkendes efter husdyrbrugloven.

På ejendommen er der en eksisterende malkekvægsbesætning.

Ejendommens samlede ammoniakfordampning er mere end 3.500 kg N/år, hvorfor der skal søges om en miljøgodkendelse efter lovens § 16a.

Der er ikke tale om et IE-brug.

Nærmere beskrivelse af det ansøgte.

Oversigt over ejendommen.

Bygningssættet skal bestå af 2 større løsdriftstalde malkekøer og kvier. Derudover er der mindre bygninger til dyr og halm, samt plansiloanlæg og gyllebeholdere.

Bygning 1 er en kostald hovedsageligt med sengebåse med spaltegulv.

Bygning 2 er ungdyrstald med både sengebåse med fast gulv, samt dybstrøelsesbokse.

Bygning 3 er en kviestald med dybstrøelse.

Område 4 er område til kalvehytter.

5 og 6 er gyllebeholdere på hhv. 2.934 og 1.080 m³.

Område 7 er plansiloanlæg.

Ikke-teknisk resume

Det ansøgte projekt

På ejendommen Tågensegård, Holtevej 1, 4880 Nysted er der en eksisterende malkekvægsbesætning. Ansøger har etableret et område med kalvehytter langs den ene plansilo. Dette medfører, at hele ejendommen skal godkendes efter den nuværende husdyrlov.

Ejendommens samlede ammoniakfordampning er mere end 3.500 kg N/år, hvorfor der skal søges om en miljøgodkendelse efter lovens § 16a.

Der er ikke tale om et IE-brug.

Der søges om 3.494 m² produktionsarealer.

Konsekvenser for omboende, natur og miljø

Lugt

Ejendommen overholder alle lugtgenekriterier til omkringboende, til nærmeste samlede bebyggelse og til byzone.

Landskab

Ejendommen ligger i det åbne land i et område domineret af landbrug. Der opføres en række kalvehytter langs en plansilo. Dette vil ikke have landskabelig påvirkning.

Påvirkning af natur

Ejendommen ligger langt fra kategori 1 og 2 naturområder, og disse modtager ikke ammoniakbelastning fra ejendommen over de fastsatte grænseværdier. Der er foretaget depositionsregninger til omkringliggende kategori 3 natur. Beregningerne viser, at ingen af områderne modtager en merbelastning på mere end 1 kg N/ha/år. Der er også foretaget depositionsregninger til nærliggende § 3 beskyttet natur.

Det vurderes samlet set, at projektet hverken i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil kunne påvirke kategori 1, 2 eller 3 natur, eller have en væsentlig negativ indvirkning på øvrige naturområder eller bilag IV-arter.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Ejendommen har en ammoniakemission på over 3.500 kg og er derfor omfattet af kravet om brug af BAT. I den daglige drift er ansøger bevidst omkring ressourceforbruget, hvilket både er til gavn for miljøet og økonomien. Ejendommen lever op til kravene om brug af BAT.

Husdyrgødning

På ejendommen forventes der er en årlig produktion på ca. 7.418 tons gylle. Gyllen opbevares i 2 eksisterende gylletanke på ejendommen, samt afhentes af lokalt biogasanlæg.

Støv, støj, skadedyr og fluer

Der forventes ingen væsentlige støv- eller støjgener fra det ansøgte projekt. Der forebygges for skadedyr og fluer.

Andre miljøpåvirkninger

Den ansøgte produktion vil overholde alle gældende normer for opbevaring og udbringning af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald mv.

Samdrift med andre ejendomme

Der er ikke samdrift med andre ejendomme.

Foranstaltninger ved husdyrbrugets ophør

I forbindelse med husdyrbrugets ophør vil der blive truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Anlægget herunder stalde, gyllekanaler og lagre vil blive tømt og rengjort, så der ikke forekommer forurening herfra. Oplag af foder, hjælpestoffer mv. vil blive bortskaffet. Gyllebeholderne tages ikke nødvendigvis ud af drift med ophør af husdyrproduktionen, da de fortsat vil kunne anvendes selv om husdyrbruget ophører.

Alternativer

Alternativer til det ansøgte projekt vil være at have dyr på endnu flere ejendomme, hvilket ikke er ønskeligt både ud fra et ressourcemæssigt perspektiv, samt hensynet til den daglige pasning og fodring.

B/D. Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

I det følgende redegøres for, hvordan husdyrbrugets indretning og drift sker, og hvordan husdyrbrugets bygninger er placeret i forhold til omgivelserne. Der redegøres for forhold om ammoniak- og lugtemissionen, herunder eventuelle væsentlige påvirkninger af natur og naboer.

Der redegøres desuden for om husdyrbruget kan belaste omgivelserne med støj, støv, lys, skadedyr, transport, affald og forbrug af ressourcer.

Pkt. B1/D1a - Indretning og drift af anlægget

Nudrift, ansøgt drift og 8 års drift.

Ansøger driver en malkekvægsbesætning på ca. 270 malkekøer med opdræt. Derudover er der 5 heste og 5 får på ejendommen.

Der er ikke sket ændringer i dyreholdets størrelse de senere år, men der er etableret et område til kalvehytter langs den ene plansilo.

Det ansøgte indeholder et samlet produktionsareale på 3.494 m².

Oversigt over staldafsnit.

Staldafsnit	Ansøgt m ²	Nudrift m ²	8-års drift m ²
Kostald 1, sengestald med spaltegulv	1.754	1.754	1.754
Kostald 1, dybstrøelse	10	10	10
Ungdyrstald, sengestald med fast gulv, skraber	605	605	605
Ungdyrstald, sengestald med fast gulv	440	440	440
Ungdyrstald, dybstrøelse	470	470	470
Ungdyrstald, dybstrøelse, kalve	115	115	115
Kalvehytter	50	0	0
Kviestald	50	50	50
I alt	3.494	3.444	3.444

Skitse af produktionsarealerne er vedlagt.

Fysiske oplysninger om staldanlægget

Ejendommens oprindelige bygningssæt er lavet i rød- og hvidpudsede sten og eternittage. De 2 store stalde er lavet i lysegrå elementer med rød gavle og gråt eternittag.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Husdyrgødning håndteres som gylle og dybstrøelse. Gylle pumpes til ejendommens gyllebeholdere. Overfladearealet af gyllebeholderne anvendes ved beregning af ammoniakfordampningen fra beholderne. Overfladearealet er beregnet automatisk ved indtegning af beholderne i husdyrgodkendelse.dk.

Dybstrøelse fra staldene muges 1-2 gange årligt og lægges i markstak efter gældende regler. Alternativt benyttes den gamle plansilo syd for bygningssættet som møddingsplads. Dybstrøelse fra kalvehytter fyldes i gyllebeholdere som flydelag eller lægges på møddingspladsen/plansilopladsen.

Ejendommen har et dyrehold på ca. 270 malkekøer med opdræt. Antallet af dyr er bestemt af produktionsarealet. Nedenstående gødningsberegning er lavet ud fra en worst case maksimal produktion.

Gødningsproduktion

Staldsystem	Antal dyr, stk.	Tons pr dyr	12 mdr.
Køer, gylle	250	26,7	6.675
Køer, dybstrøelse	20	13,5	270
Kvier, gylle	160	4,64	743
Kvier, dybstrøelse	50	4,45	223
Kalve, dybstrøelse	75	1,48	111
I alt			7.418 gylle/604 dybstr.

Gødningsopbevaringsanlæg

	Kapacitet m ³	Opførelsesår	Overfladeareal m ²
Gyllebeholder 1	1.080	1987	280
Gyllebeholder 2	2.934	2003	691
Ettehavevej 8, 4990 Sakskøbing	600	-	-
Engstoftevej 144, 4930 Maribo	1.300	1983	-
I alt	5.914		

Ved en maksimal produktion på ca. 270 malkekøer med opdræt vil der være en årlig gylleproduktion på ca. 7.418 m³ gylle. Der er opbevaringskapacitet til 5.914 m³, svarende til ca. 9,5 mdr.

Husdyrgødningen anvendes på egne og forpagtede arealer i gødningssæsonen. Gyllen udbringes med selvlæssende gyllevogn. Alternativt pumpes gyllen til selvkørende udlægger. Pumpningen foregår på samme måde som ved afhentning med gyllevogn, dvs. direkte fra tanken. Der er ikke pumpe på selve tanken. Derudover vil anvendelsen af husdyrgødning fremgå i det årlige i gødningsregnskab der lovpligtigt skal indberettes til plantedirektoratet. Gødningsregnskabet gemmes i minimum 5 år.

Pkt. B2 - Anlægsarbejde

Der skal ikke udføres anlægsarbejde i forbindelse med godkendelsen.

Pkt. B3 - Samdrift med andre ejendomme

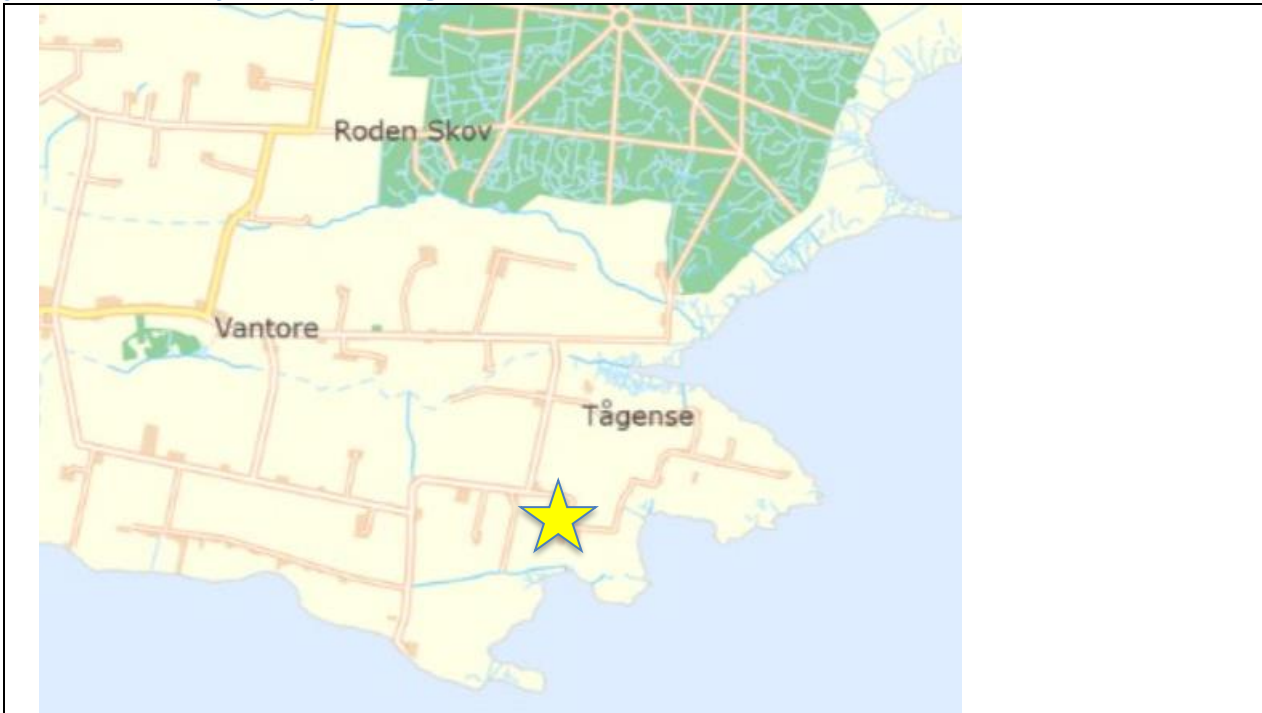
Der er ikke samdrift med andre ejendomme.

Pkt. B4/D1 - Husdyrbrugets beliggenhed

Faste afstandskrav

	Afstands- krav	Opmålt afstand	Bemærkninger
Ikke almene vandforsyningsanlæg	25 m	Ca. 1,1 km	
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	Ca. 2 km	Vandværk i Vantore
Vandløb (herunder dræn) og søer	15 m	Ca. 120 m	Vandløb
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	Ca. 190 m	Kørsledsvej
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 m	Ukendt
Beboelse på samme ejendom	15 m	Ca. 4 m	Der er tale om eksisterende bygninger uden ændringer af dyreholdet.
Naboskel	30 m	Ca. 0 m	Skelgrænsen nord for stuehuset er ikke korrekt. Eksisterende bygning.
Nabobeboelse	50 m	Ca. 165 m	Kørsledsvej 1
Kategori 1 natur	/	Ca. 1,2 km	Brunvandet sø
Kategori 2 natur	/	Ca. 6,8 km	Overdrev,
Kategori 3 natur	/	Ca. 1,9 m	Mose
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50 m	Ca. 4,1 km	Sommerhusområde ved Nysted
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50 m	Ca. 4,1 km	Sommerhusområde ved Nysted
Område i landzone med "samlet bebyggelse"	50 m	Ca. 4,1 km	Sommerhusområde ved Nysted
Enkelt liggende nabo - uden landbrugspligt	50 m	Ca. 250 m	Holtevej 5

Ejendommens fysiske placering

Ejendommen ligger ca. 500 m syd for Tågense på den sydøstlige del af Lolland i Guldborgsund Kommune.

Ejendommen ligger i område udpeget som værdifuldt kulturmiljø, bevaringsværdigt landskab og drikkevandsinteresser.

Umiddelbart syd for ejendommen ligger et område, der er Fuglebeskyttelsesområde, Ramsarområde og område med geologisk bevaringsværdier

Pkt. B5/D1 - Husdyrbrugets ammoniakemission og -deposition

Ammoniaktab

Emissionen af ammoniak fra husdyrbruget beregnes i husdyrgodkendelse.dk, se nedenstående tabel.

Ansøgning (249452) Stalde og produktioner ?			
Tegn og navngiv staldafsnit på kortet. Klik herefter på Listevisioning for at oprette produktionsarealer med staldsystem og dyretype samt evt. miljøteknologi. Resultater af ammoniakberegninger kan ses under fanen "Resultater".			
Kort	Listevisioning	Resultater	Kort i fuld skærm
Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager) ? i			
Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	3981,2	388,4	4369,6
Nudrift	3939,2	388,4	4327,6
8 års-drift	3939,2	388,4	4327,6

Husdyrbrugets emission af ammoniak til omgivelserne beregnes som summen af emissionen fra stalde og opbevaringsanlæg. Beregningen af emissionen baseres på oplysninger om husdyrholdet, staldanlæg, evt. fodersammensætning og opbevaring af husdyrgødning.

Den samlede emission fra anlægget er 4.369,6 kg N/år, se ovenstående.

Natur

Der er i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat grænser for hvor meget husdyrbrug må påvirke omkringliggende natur med ammoniak. I Husdyrgodkendelse.dk beregnes hvor stor en del af husdyrbrugets ammoniakemission der afsættes på omkringliggende natur. Naturområder opdeles i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur samt øvrig natur omfattet af naturbeskyttelseslovens §3.

Ammoniakdeposition til omkringliggende natur beregnes i husdyrgodkendelse.dk. Der er foretaget depositionsregninger til kategori 1-naturområder, kategori 2-naturområde, kategori 3-naturområder, samt nærliggende enge og søer, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000), og som samtidig indgår i udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område. Naturtyperne fremgår af den kortlægning Naturstyrelsen har foretaget i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Det nærmeste kategori 1-naturområder ligger ca. 1,2 km sydvest for ejendommen. Der er tale om en brunvandet sø. Området modtager ammoniakdeposition fra anlægget på 0,1 kg N/ha/år.

Der er ikke kumulation med andre ejendommen og lovgivningsmæssige krav på en maksimal totaldeposition på 0,2/0,4/0,7 kg N/ha/år er dermed overholdt.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder, fx højmoser, lobeliesøer, heder der er større end 10 ha, og er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev, der er større end 2,5 ha, og er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Det nærmeste kategori 2 naturområde er et større overdrev, der ligger ca. 6,8 km nord for ejendommen. Området modtager ammoniakdeposition fra ejendommen på 0,0 kg N/ha/år, og lovgivningens krav om maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år er derfor overholdt.

Kategori 3-natur og § 3 natur.

Kategori 3-naturområder er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og omfatter heder, moser eller overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, eller ammoniakfølsom skov.

Afskæringskriteriet til kategori 3 natur er således, at kommunen uden yderligere vurdering kan tillade en merdeposition op til 1,0 kg N/ha, men ikke stille krav om mindre merdeposition end 1,0 kg N/ha. Der er beregnet deposition på de nærmeste kategori 3 naturområder.

Hvis en ansøgning om udvidelse eller ændring af et husdyrbrug medfører en merdeposition på 1 kg N eller mere pr. ha pr. år, skal kommunen vurdere, om den totale belastning af området vil kunne ændre tilstanden af kategori 3 arealet, idet det følger af § 36, stk. 2, at der kan stilles vilkår for så vidt, angår kategori 3-natur i særlige tilfælde, dvs. ved væsentlig påvirkning af regionale eller lokale beskyttelsesinteresser. Ved denne vurdering skal følgende kriterier, der fremgår af § 36, stk. 5, inddrages

- Det pågældende naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt om det er omfattet af kommuneplanens udpegning af særlige værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser.
- Om det pågældende område er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje eller anden planlagt naturindsats.
- Det pågældende naturområdes naturkvalitet.
- Kvælstofbidrag til området fra andre kilder, herunder om der er tale om et minivådområde eller et vådområde, der er udlagt medhenblik på kvælstoffjernelse fra landbrugsjord, eller om området i øvrigt er påvirket fra markbidrag, eller for så vidt angår skove om de gødskes.

Kommunens vurdering skal omfatte alle fire kriterier. Der kan alene stilles krav til maksimal - deposition, hvis området er omfattet af de nævnte udpegninger i kommuneplanen, en fredning m.v. og/eller har en høj naturkvalitet. Herudover er det et krav, at ammoniakbidraget fra husdyrbruget ikke er helt uvæsentligt i forhold til den påvirkning af næringsstoffer, området modtager fra andre kilder.

Depositionsberegningerne fra husdyrgodkendelse.dk er vist nedenfor.

Ansøgning (249452) | Naturområder ?

For at der kan beregnes deposition af ammoniak, skal naturpunkter angives på kortet. På "Liste- og resultatvisning" vises det samlede resultat af ammoniakberegningerne, samt en over totaldeposition i alle naturpunkter der er angivet.

Kort
Liste- og resultatvisning

Samlet resultat af ammoniakberegninger ? i

Samlet emission: **4369,6** (kg NH₃-N/år)
Meremission (8 års-drift): **42,0** (kg NH₃-N/år)
Meremission (nudrift): **42,0** (kg NH₃-N/år)

Oversigt af naturpunkter ? i

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Skov, øst (Natura 2000)	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	3,4
Strandeng øst	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	2,4
Strandeng syd	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	1,1
Skov, nord	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2
Mose, nordvest	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,1
Kategori 2, Falster	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Kategori 2	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Kategori 1	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1

Det fremgår af ovenstående beregninger, at ingen kategori-3 naturområder modtager merbelastninger på over 1 kg N/ha/år.

Strandenge

Der ligger strandengområder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 omkring ejendommen.

Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk modtager engområderne en merbelastning på under 1 kg. Totalbelastningen er beregnet til 1,1 og 2,4 kg N/ha/år. Strandenge har et tålegrænseinterval på 10-20 kg N/ha/år. Baggrundsbelastningen det pågældende sted er 9,7-11,1 kg N/ha/år. Dvs. at den samlede belastning udgør op til 13,5 kg N/ha/år. Den øvre ende af tålegrænsen er ikke overskredet.

Bilag IV arter

Det vurderes, at der potentielt kan leve bilag IV arter, fx salamandere omkring ejendommen. Der fjernes ikke levesteder i forbindelse med projektet.

Potentielle levesteder vil ikke blive påvirket væsentligt af ammoniakdeposition, og det vurderes derfor, at det ansøgte ikke giver anledning til påvirkning af leve-, yngle- eller rasteområder for evt. bilag IV arter i området.

Pkt. B6/D1 - Husdyrbrugets lugtemission

Den primære kilde til lugt fra ejendommen er fra stalde og ensilagelagre, samt fra håndtering og udbringning af husdyrgødning. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og gylleudbringning indgår dog ikke i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, men håndteres gennem de generelle regler om opbevaring og udbringning i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Lugtbidraget fra staldene afhænger af størrelsen af produktionsarealet, gulvtype og dyretype. Der beregnes en vægtet gennemsnitsafstand ud fra ejendommens lugtcentrum i forhold til byzone /sommerhusområde, samlet bebyggelse og enkeltliggende bolig.

Beboelser på ejendomme med landbrugspligt og beboelse ejet af ansøger, er ikke omfattet af lugtgenekriterierne og indgår derfor ikke ved opgørelsen af enkeltbolig og bolig i samlet bebyggelse.

Lugtberegningen fra husdyrgodkendelse.dk er vist nedenfor.

Ansøgning (249452) | Nabopåvirkning ?

For at der kan beregnes om lugt fra anlægget, skal nabobebyggelse og byzone angives på kortet. På "Listevisning" vises en oversigt over de nabobebyggelse der er angivet, og på "Resultater" findes resultaterne af de lugtberegninger der er foretaget på ansøgningen.

Kort
Listevisning
Resultater
Kort i fuld skærm

i I et eller flere staldafsnit er angivet en dyretype med mink, heste, får og geder. Vær opmærksom på at mink, heste, får og geder ikke har nogen lugtenheder (LE) i FMK-modellen, derfor angives geneafstanden til nul ved FMK-modellen.

Mink, heste, får og geder indgår heller ikke i beregningen af konsekvenszonen, der er baseret på lugtenheder (LE) fra FMK-modellen.

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Holtevej 5	0	FMK	105,6	105,6	478,3	Ja
Holtevej 7	0	FMK	105,6	105,6	563,1	Ja
Birkely 1	0	NY	272,8	272,8	4176,3	Ja
Nysted Markjorder	0	NY	412	412	4138,7	Ja

Konsekvenszone ? i

Konsekvenszone: 429 m

Ejendommen overholder alle lugtemissionskravene til enkeltliggende nabobeboelser, til nærmeste samlede bebyggelse og til byzone.

Der tages så vidt muligt hensyn til naboer ved udspredning af husdyrgødning. Omrøring af gyllebeholdere sker, hvis det er nødvendigt at omrøre, umiddelbart før udbringning.

Rengøring i og omkring ejendommen foretages jævnlig for at undgå uhygiejniske forhold og for at mindske risikoen for lugtgener for omkringboende.

Pkt. B7/D1 – Husdyrbrugets øvrige emissioner og potentielle gener

Støjklider

De væsentlige daglige støjklider fra produktionen kommer fra staldene og transport. Støj fra anlægget vil kunne belaste omkringboende. For at reducere støj vil foderblander blive placeret ved plansiloerne, hvor den samtidig er afskærmet af staldene og foderladen.

Støj fra maskiner (især traktorer) foregår hovedsageligt inde i bygningerne og på de interne køreveje mellem bygningerne.

Derudover må der forventes støj i forbindelse med højsæsonerne i markdriften, høst, udbringning af husdyrgødning, mv.

For at begrænse støjgener kontrolleres og serviceres maskiner og mekaniske installationer jævnligt.

Transporter til og fra ejendommen vil kunne påvirke beboelserne langs kørselsruten med støj. Imidlertid vil hovedparten af disse kørsler foregå indenfor almindelig arbejdstid. Flytning af gylle fra ejendommen til ejede og lejede gyllebeholdere på andre ejendomme ændres fra at skulle flyttes med traktor og gyllevogn til at afgasset biomasse leveres direkte til de ejede og lejede gyllebeholdere med lastbil. Dette reducerer antallet af transport, og derved støjgener forbundet hermed, betydeligt.

Generelt forventes støjen fra anlægget at være mindre end Miljøstyrelsens vejledende niveauer (55 dag/ 45 aften / 40 nat dB A).

Det vurderes, at støj fra den daglige drift af ejendommen ikke vil være til væsentlig gene for omkringboende.

Rystelser og vibrationer

Der er ikke stationære kilder til rystelser eller vibrationer på ejendommen. Rystelser og vibrationer vil kunne forekomme fra kørsel med tunge maskiner, samt fra fx lastbiler i tomgang. Udefrakommende lastbiler, der fx aflæsser foder vil ikke holde tomgang særligt længe, idet det er unødigt brug af brændstof. Transport med husdyrgødning vil i videst muligt omfang foregå ad interne veje, men der vil også foregå transport på offentlige veje forbi omkringboende. Det vurderes, at der ikke vil være tale om transport, der adskiller sig fra den eksisterende transport på de offentlige veje omkring ejendommen.

Lys

Der vil ved den normale daglige drift være lys i staldene fra kl. 4.00 til 23.00. Normalt er der ikke ret meget lys i staldene om natten. Der er orienteringslys ved indgangene til staldene. Udendørs projektører og lamper er vendt nedad, og vil ikke genere i det daglige.

Fluer og skadedyr

Skadedyr som fluer og rotter kan være til gene for naboer og i særlige tilfælde udgøre et sundhedsmæssigt problem. Regelmæssig rengøring af stalde og opbevaringsanlæg til foder vil være med til at begrænse gener fra skadedyr og fluer. Der sørges for at der ikke er uhygiejniske forhold ved døde dyr, der opbevares overdækket på fast plads.

Hvis der opstår problemer med rotter og lign., vil disse blive bekæmpet med det samme. Bekæmpelse af rotter og lign. foregår med den kommunale ordning.

Det vurderes at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer knyttet til driften af ejendommen.

Støv

De væsentligste årsager til støv fra en husdyrproduktion er transporter på grusvej og håndtering af foder og strøelse. Strøelse, der hovedsageligt vil bestå af sand, håndteres hovedsageligt indendørs i staldene. Der forventes ikke væsentlige støvgener fra driften af foderanlæg, idet foder hovedsageligt består af ensilage, der ikke støver. Alle interne transportveje er befæstede og medfører kun ganske få støvgener, der ikke forventes at berøre omkringboende, idet der er god afstand til disse.

Transporter

Daglige transporter tilrettelægges, så der tages hensyn til omkringboende, hvis det er muligt.

Gylle afsættes til biogasanlæg, der afhenter ca. 2 gange om ugen med lastbil. Gyllen leveres tilbage til ejendommen direkte fra biogasanlægget, som afgasser gyllen.

De fleste transporter foregår i dagtimerne indenfor normal arbejdstid. En stor del af transporten til omkringliggende marker ved udbringning af husdyrgødning foregår ad interne markveje.

Oversigt over transporter

Transporttype	Antal
Afhentning af mælk	185-365
Dyr til slagting/salg	12
Kraftfoder, sækkevarer	60
Gylleudbringning	280
Olie/diesel	4
Renovation	24
DAKA	12
Afhentning/levering til biogas	105
Diverse (ikke persontransport)	50
I alt	732-912

I gennemsnit vil der være ca. 2-3 transporter dagligt.

Egenkontrol

I en kvægproduktion er en stor del af egenkontrollen bestemt af generel lovgivning eller af branche-kodekset Arlagården, som har til formål at sikre et produkt med højest mulig kvalitetsstandard og med mindst muligt miljøaftryk. I forhold til den generelle lovgivning og Arlagården skal ansøger bl.a. udføre nedenstående egenkontroller:

- CHR skal være ajourført med besætningens til- og afgang af Der skal være modtagekontrol af foder i form af følge- og indlægssedler. Faktura gemmes i 5 år.
- Der skal være dokumentation for alle udførte dyrlægebesøg. Besøgsrapporterne gemmes i 5 år.
- Ved anvendelse af medicin skal der føres behandlingsbog, og skriftlige anvisninger fra dyrlægen skal foreligge.
- Funktioner af mekanisk og automatisk udstyr, der har betydning for dyrenes sundhed og velfærd, skal kontrolleres hver dag, og eventuelle fejl eller mangler skal snarest afhjælpes.
- Der skal være dokumentation for, at døde dyr afhentes af godkendt destruktionsvirksomhed.

Uheld og risici

På en landbrugsejendom som den ansøgte, kan der forekomme flere former for mulige driftsforstyrrelser og uheld, fx:

- Gylleudslip ved lækage, spild ved overpumpning eller væltet gylletransport.
- Spild af olie/kemikalier
- Strømsvigt

Der er truffet følgende foranstaltninger for at imødegå de nævnte uheld:

- Pumpning af gylle foregår under opsyn.
- Der skal udføres regelmæssig beholderkontrol på gyllebeholderne.
- Ved strømsvigt gives en alarm til mobiltelefon hos ansøger.
- Ved uheld med gylle eller olie kontaktes kommunens miljøvagt. Et eventuelt spild af olie opsuges med savsmuld/kattegrus. Ved større spild fx med gylleopdømmes med halmballer, jord og lignende.
- Medarbejdere er instrueret i ringe 112 ved uheld.
- Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan, som er kendt af alle medarbejdere.

Pkt. B8/D1 – Affald og naturressourcer

Affald

I forbindelse med produktionen på ejendommen produceres der husdyrgødning, som genanvendes som gødning på markerne. Foderspil søges minimeret mest muligt, da foder er en omkostning i produktionen. De affaldsmængder som skal håndteres, opbevares og bortskaffes, er primært emballage fra de hjælpestoffer som anvendes i produktionen.

Affaldet fra husdyrbruget kan inddeles i følgende affaldsfraktioner;

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (pap, papir, jern, rengjort glas, metal, plasticsække, paller etc.)
- Farligt affald (lysstofrør, pærer, spraydåser, batterier etc.)
- Forbrændingseget affald (papirsække, emballage etc.)
- Deponeringseget affald (spildolie, lysstofrør, etc.)
- Medicinaffald (kanyler og medicinflasker).

Affald fra produktionen består hovedsagelig af tomme sække (papir og plast), papkasser fra leveringer af f.eks. reservedele, sprayflasker, plastikdunke og medicin.

Affald sorteres og alt brændbart affald opbevares i containere, der afhentes af vognmand eller afleveres på kommunale genbrugsstation. Evt. spildolie afhentes af DOG eller lignende. Veterinært/ medicinsk affald afsættes til kommunal affaldsordning eller returneres med dyrlæge. Ikke brændbart affald eller deponeringseget affald så som lysstofrør, sprayflasker, batterier etc. sorteres og opbevares i sække/tønder i værkstedet til det afleveres til kommunalt genbrug. Gammelt jern afsættes til genbrug.

Døde dyr opbevares overdækket på fast plads i henhold til gældende regler, og bliver afhentet af DAKA hurtigt muligt.

Der er ikke umiddelbart farlige stoffer på ejendommen, og der redegøres derfor ikke for potentiel substitution af disse.

Olieaffald (spildolie)

Spildolie forventes ikke at skulle opbevares, da reparation af maskiner foregår andetsteds.

Kemikalieaffald

Kemikalieaffald består af dunke fra rengøringsmidler. Disse afhændes til småt brændbart.

Det vurderes, at affald håndteres miljømæssigt forsvarlig (sorteres og bortskaffes) og at der derved ikke er forureningsmæssige risici forbundet med produktionens affaldsproduktion og -håndtering.

Forbrug af naturressourcer

Energiforbrug og strømreducerende tiltag

Produktionen er indrettet meget energieffektivt, og der bruges ikke mere energi end højst nødvendigt, idet der i særdeleshed er et stort økonomisk argument for at spare på energien. Staldene er naturligt ventileret, og bruger derfor meget lidt energi. Evt. vil der blive opsat enkelte ventilatorer i staldene.

Det største energiforbrug går til strøm til belysning, der energioptimeres løbende.

Ressource	Ansøgt	Opbevaring
Elforbrug (estimeret)	125.000 kWh	
Vand	11.500 m ³	
Diesellole til traktorer, varmt vand i stald	25.000 l	Olietank 2.500 l. Udvendig tank mellem staldene
Halm til strøelse	310.000 t	

Olieforbrug

Der bruges diesel til maskiner. Diesel opbevares i olietank på 2.500 l.

Kemikalieforbrug

Husdyrbrugets forbrug af kemikalier er begrænset til malkerumskemi.

Vandforbrug

Ejendommen ligger i område med drikkevandsinteresser. Ejendommen forventes at have et normalt vandforbrug, idet der ikke er særligt vandforbrugende processer i det daglige. Vandforbruget følges løbende så evt. lækage på vandrør opdages. Vandindvinding til husdyrbruget vurderes ikke at have betydning på overfladevand (søer og åer).

Ejendommens vandforbrug anvendes primært til drikkevand.

	Forbrug m ³
Drikkevand	11.000
Vaskevand (stalde)	50
Drikkevandsspild	400
Vaskevand (maskiner)	50
Samlet vandforbrug	11.500

Spildevand/restvand

Regnvand/overfladevand fra ensilagepladser opsamles i en beholder på 10 m³. Vandet pumpes op i den lille gyllebeholder, hvorfra det udbringes sammen med gylle. Tagvand afledes til markdræn.

Det vurderes, at der på anlægget sørges for at reducere energiforbruget, forbruget af olier- og kemikalier, vandforbrug og mængden af spildevand.

Pkt. B 9 - BAT-Ammoniakemission

Ejendommen skal leve op til BAT-krav vedr. ammoniakemission, da der er en ammoniakfordampning på over 750 kg NH₃-N/år.

I lovgivningen er der faste krav til begrænsning af ammoniakemission, som sikrer at husdyrbrug vælger et staldsystem eller en teknologi blandt de bedste tilgængelige, for at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

I eksisterende stalde hvor der ikke foretages renoveringer eller ændringer i staldsystemet stilles der dog ikke krav om yderligere ammoniakreducerende teknikker, da det vil være uforholdsmæssigt dyrt at integrere i eksisterende stalde i forhold til den effekt der vil kunne opnås. I nye stalde er der krav om anvendelse af BAT. De valgte staldsystemer er BAT for de pågældende staldsystem og der er derfor ikke yderligere BAT krav.

Ved udbringning af gylle anvendes slæbeslanger eller gyllen nedfældes. Gylle udbringes altid på de mest optimale tidspunkter for planternes optagelse af næringsstoffer.

Det sikres hermed, at den nye produktion bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i DK nås og at den sundhedspåvirkning ammoniak afstedkommer dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Det er vurderingen af anlæggets emission af ammoniak er begrænset så meget, som det er proportionalt set i forhold til overholdelse af krav til BAT.

Det samlede BAT-krav er i Husdyrgodkendelse.dk beregnet til 4.370 kg N/år. Den faktiske emission udgør 4.370 kg N/år. Dermed er det vejledende emissionsniveau overholdt.

Resultatet af BAT beregningen i husdyrgodkendelse.dk er vist nedenfor.

Ansøgning (249452) BAT ?			
Herunder er der foretaget en beregning af den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdien) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT fra 2011, og afhænger af om en produktion er placeret i ny eller eksisterende stald. For eksisterende stalde vil gælde en fast værdi per dyr på en given gulvtype. For nye stalde vil værdien afhænge af produktionens størrelse, således at BAT-kravet skærpes i takt med en voksende produktion.			
Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3981	388	4370
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3981	388	4370
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Pkt. B10 - Grænse overskridende virkninger

Der er ikke grænseoverskridende virkninger.

Alternative løsninger.

Et alternativ til projektet er at have dyr på flere ejendommen, hvilket medfører øgede transportudgifter, samt forøgede gener for omkringboende. Dette er ikke optimalt.

Miljøpåvirkning af andre forhold

Projektet forventes ikke at berøre andre forhold end de ovenfor beskrevne, dvs. at projektet ikke påvirker menneskers sundhed, biodiversiteten, jordarealer, jordbund, vand, luft, klima, materielle goder, kulturarv eller landskab væsentligt.

GULDBORGSUND

NATURVURDERING TIL § 16 A MILJØGODKENDELSE AF LANDBRUG

HOLTEVEJ 1, 4880 NYSTED

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.1	Påvirkning fra stald og lager	3
1.1.1	Ammoniakfølsom natur	3
1.1.2	Natura 2000-områder	7
1.1.3	Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter.....	9

1.1 PÅVIRKNING FRA STALD OG LAGER

1.1.1 Ammoniakfølsom natur

Ammoniakfølsom natur er jf. husdyrlovens § 7 opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne fremgår af bilag 3, punkt D i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

For de Natura 2000-naturtyper, som endnu ikke er kortlagt som kategori 1-natur (primært søer), skal kommunen vurdere påvirkningen og eventuelt fastsætte vilkår om maksimal deposition af ammoniak. Dette kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

Kategori 1-natur omfatter ligeledes heder og overdrev beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

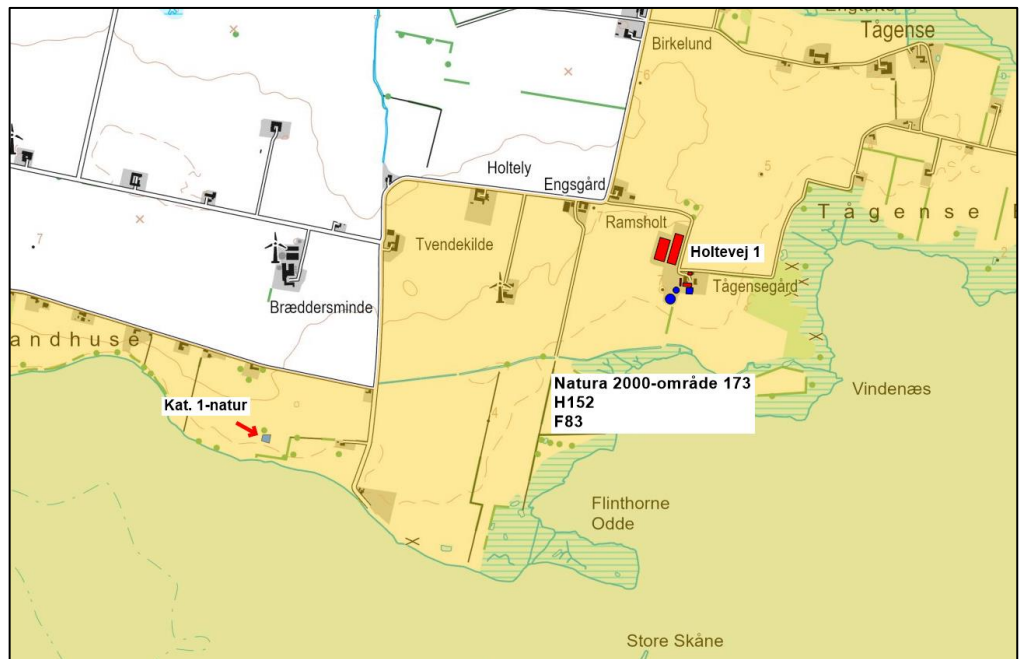
For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 150 kg $\text{NH}_3\text{-N}$ pr. år indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 450 kg $\text{NH}_3\text{-N}$ pr. år indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 750 kg $\text{NH}_3\text{-N}$ pr. år indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 1.500 kg $\text{NH}_3\text{-N}$ pr. år indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 5.000 kg $\text{NH}_3\text{-N}$ pr. år indenfor 1000-2500 meter.

Nærmeste kategori 1-natur i forhold til husdyrbruget på Holtevej 1 er beliggende 1,3 km sydvest for nærmeste anlæg på husdyrbruget, se kort 1. Naturområdet er den kortlagte habitatnaturtype 3160 Brunvandet sø. Søen ligger i habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83, som er en del af Natura 2000-område 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand.

Kort 1. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 1-natur Natura 2000-område 173.

De anbefalede tålegrænser for naturområdet er (jf. Fagligt notat fra DCE af 15-3-2024):
3160 Brunvandet sø: 5 - 10 kg N/ha/år

Guldborgsund Kommune er allerede belastet med atmosfærisk kvælstof, der kan udgøre en trussel mod den beskyttede natur. Denne belastning kaldes baggrundsbelastningen og er ifølge tabellen "Total kvælstofdeposition 2010-2022" på Miljøstyrelsens MiljøGis til husdyrregulering 10,4 kg N/ha/år i området omkring naturområdet.

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgnings-system beregnet til 0,1 kg $\text{NH}_3\text{-N/ha}$ i naturområdet med kategori 1-natur.

Kommunens vurdering

Da den totale ammoniakdeposition fra det samlede ansøgte anlæg i det nærmeste kategori 1-naturområde ligger under 0,2 kg $\text{NH}_3\text{-N/ha/år}$, er det ikke påkrævet at vurdere nærmere på eventuel kumulation med andre husdyrbrug, da det højeste beskyttelsesniveau er overholdt.

Da det fastsatte beskyttelsesniveau for tilførsel af ammoniak, er overholdt, vurderer Kommunen, at den ansøgte drift af anlægget ikke vil påvirke kategori 1-naturen og dermed udpegningsgrundlaget i det pågældende Natura 2000-område på en måde, der hindrer målopfyldelsen for området. Endvidere kan det ikke på et konkret eksperimentelt videnskabeligt grundlag dokumenteres, at ammoniakpåvirkningen fra husdyrbruget vil medføre en påviselig biologisk ændring af naturområdet, selvom beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som er beliggende udenfor Natura 2000-områder. For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg $\text{NH}_3\text{-N/ha}$.

Det nærmeste kategori 2-naturområde er Borret overdrev, der ligger ca. 6,8 km nord for husdyrbruget, se kort 2. Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion er i det elektroniske ansøgningssystem beregnet til 0,0 kg NH₃-N/ha i naturområdet.

Kort 2. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 2-natur.

Kommunens vurdering

Den totale ammoniakdeposition fra den ansøgte produktion på husdyrbruget på kategori 2-naturen overstiger ikke bekendtgørelsens beskyttelsesniveau for kategori 2-natur. På denne baggrund vurderes det, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning med ammoniak af det nærmeste kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller

- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

Kommunen kan kun sætte vilkår, hvis det ansøgte, kan medføre en merdeposition på kategori 3-natur på mindst 1 kg N/ha/år. Naturområdet skal endvidere have en særlig regional eller lokal beskyttelsesinteresse og/eller en høj naturkvalitet. Naturtypernes tålegrænse over for kvælstof fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde: Notat fra DCE af 6-9-2018.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-15; kalkholdige overdrev 15-25)
Hede	10-20 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Mose og kær	5-30 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-30)
Løvskov	10-20 (skovbevoksede tørvemoser 10-15)
Nåleskov	10-20

Baggrundsbelastningen med kvælstof er 10,4 kg N/ha i området, hvor husdyrbruget ligger jf. tabellen "Total kvælstofdeposition 2019-2021" på Miljøstyrelsens MiljøGis til husdyrregulering.

I området omkring husdyrbruget ligger nogle naturtyper og skove, som er omfattet af kategori 3, se kort 3 og tabel 2. Merdepositionen af kvælstof fra henholdsvis den ansøgte drift og efter 8-års reglen er beregnet på kategori 3-naturen i det elektroniske ansøgningssystem. Ved 8-års reglen skal kommunen inddrage alle etableringer, udvidelser og ændringer, der er godkendt, tilladt eller anmeldt i løbet af de seneste 8 år i beregningen af merdepositionen.

Kort 3. Beliggenheden af husdyrbruget i forhold til nærmeste kategori 3-natur (lokalitet 1 og 2) og beskyttet natur jf. naturbeskyttelseslovens § 3 (lokalitet A og B).

Tabel 2. Oversigt over kategori 3-natur ved husdyrbruget.

Lokalitet	Naturtype	Sårbare arter / natur	Beregnet merdeposition (nudrift)	Beregnet merdeposition (8-års drift)
1 Vantore Storesø	Mose	Grønbroget tudse, Spids-snudet frø, flagermus	0,0 kg NH ₃ -N/ha	0,0 kg NH ₃ -N/ha
2 Roden Skov	Skov	Flagermus	0,0 kg NH ₃ -N/ha	0,0 kg NH ₃ -N/ha

Vantore Storesø (lokalitet 1) ligger ca. 1,9 km vest for husdyrbruget. Området er i dag en afvandet sø og består af en mosaik af mose og fersk eng. Området er levested for bl.a. padder og flagermus.

Roden Skov (lokalitet 2) ligger ca. 1,5 km nord for husdyrbruget. Skoven er fredskov og består af blandet løv- og nåleskov. Ifølge Arter.dk findes der mange arter i skoven herunder 11 arter af flagermus. Skoven vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at den er angivet som skov på Videnskabernes selskabs kort fra omkring 1780'erne samt på de høje målebordsblade fra perioden ca. 1862-1899. Der har således været skov på arealet i mere end 200 år.

Kommunens vurdering

Den ansøgte produktion på husdyrbruget må ikke medføre, at tilstanden i kategori 3-naturtyperne påvirkes negativt. Dette kan undersøges ved at sammenholde naturtypernes tålegrænse for kvælstof med den beregnede merdeposition med kvælstof fra det ansøgte dyrehold.

Da merdepositionen med kvælstof i den nærmeste kategori 3-natur er beregnet til mindre end 1,0 kg NH₃-N/ha, vurderes det, at der ikke sker en tilstandsændring i disse naturområder. Det vurderes derfor, at der ikke skal stilles vilkår i forhold til kategori 3-naturområderne.

Beskyttet natur, der ikke er kategori-natur.

Ferske enge, strandenge og næringsrige søer/vandhuller er naturtyper omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men som ikke er kategori-natur. I en afstand af ca. 120 m syd for husdyrbruget ligger en strandeng (punkt A på kort 3). Mod øst ligger der desuden en strandeng (punkt B på kort 3) med en afstand på ca. 300 m til husdyrbruget. Merdepositionen fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg NH₃-N/ha i de to strandenge, se yderligere beskrivelse i afsnit 1.1.3. Det vurderes derfor, at den ansøgte produktion ikke vil medføre tilstandsændringer i nærliggende § 3-naturtyper, og at husdyrbruget kan drives på stedet uden at indebære en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34 stk. 1 nr. 2.

1.1.2 Natura 2000-områder

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1.

Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Husdyrbruget ligger i Natura 2000-område nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborg Sund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand, som på dette sted består af habitatområde 152 og fuglebeskyttelsesområde 83, se kort 1. Natura 2000-området består overvejende af et marint areal. Landarealet udgøres af en mere eller mindre bred strimmel land langs det afgrænsede marine område. Strandenge med deres salttålende plantearter findes typisk som langstrakte bånd i kystlinjen. Bag disse, hvor kalkholdigt trykvand træder frem, optræder flere steder rigkær, og på morænejorden i baglandet findes af og til kalkoverdrev (jf. basisanalysen for Natura 2000-området). Udpegningsgrundlaget fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område 173 (H152 og F83).

Udpegningsgrundlag for habitatområde H152		
Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand		
Naturtyper:	Sandbanke (1110) Vadeblade (1140) *Lagune (1150) Bugt (1160) Rev (1170) Strandvolde med enårige planter (1210) Strandvolde med flerårige planter (1220) Klinter eller klipper ved kysten (1230) Enårig strandengsvegetation (1310) Strandeng (1330) Forklit (2110) Hvid klit (2120) *Grå/grøn klit (2130) Klitlavning (2190) Kransnålalge sø (3140)	Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Kalkoverdrev (6210) *Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410) Urtebræmme (6430) Rigkær (7230) Bøg på mor (9110) Bøg på muld (9130) Bøg på kalk (9150) Ege-blandskov (9160) *Elle- og askeskov (91E0) * angiver prioriteret naturtype eller art
Arter:	Skæv vindesnegl *Eremit Stor vandsalamander Bredøret flagermus	Damflagermus Gråsæl Spættet sæl

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F83		
Kyststrækningen ved Hyllekrog-Rødsand		
Arter:	Skarv (rastende) Rørdrum Knopsvane (rastende) Sangsvane (rastende) Sædgås (rastende) Mørkbuget Knortegås (rastende)	Rørhøg Blishøne (rastende) Klyde Spilletterne Fjordterne Havterne

Hvinand (rastende)	Dværgterne
Lille Skallesluger (rastende)	Mosehornugle
Havørn	Plettet rørvagtel

I Danmark findes tillige 60 naturtyper (lysåben natur, skovtyper, søer, vandløb og marine naturtyper), der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag I, som beskyttede i Natura2000-områderne. Flere af disse naturtyper er særligt truede (såkaldt prioriterede), hvilket medfører et særligt ansvar for beskyttelsen.

Nærmeste forekomst af terrestriske habitatnaturtyper indenfor Natura 2000-området er strandengene, som ligger henholdsvis ca. 120 – 300 m syd og øst for husdyrbruget. Habitatnaturtypernes tålegrænse for kvælstof er 10 - 20 kg N/ha, jf. "Notat fra DCE af 31-12-2024 "Opdatering af empirisk baserede tålegrænser". Baggrundsbelastningen med kvælstof er 10,4 kg N/ha i området, hvor strandengene ligger jf. tabellen "Total kvælstofdeposition 2019-2021" på Miljøstyrelsens MiljøGis til husdyrregulering.

Kommunens vurdering

Habitatnaturtypen strandeng er en forholdsvis robust naturtype i forhold til belastning med kvælstof. Da totaldepositionen af ammoniak fra den ansøgte produktion er mindre end 1 kg N/ha vurderer kommunen, at husdyrbruget ikke vil påvirke de nærmeste habitatnaturtyper i Natura 2000-området.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område 173 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området vil påvirke Natura 2000-området væsentligt.

1.1.3 Bilag IV-arter og andre sjældne og/eller beskyttelseskrævende arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Guldborgsund Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV (Tabel 5, sidst i dokumentet).

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder. Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Bilag IV-arternes status i Guldborgsund kommune fremgår af tabel 5, sidst i dokumentet.

Padder

Det følger af Miljøstyrelsens husdyrvejledning at inden for en afstand på 300 m fra stald/lager kan depositionen af kvælstof henføres til punktkilden (stald/lager). Ved større afstande vil en påvirkning fra punktkilden (stald/lager) ikke kunne adskilles fra den diffuse forurening.

Kort 4. Beliggenheden af beskyttede strandeng (lyseblå skraveret signatur) ved husdyrbruget. Den pink streg angiver afstanden på 300 m fra stalde og gødningslagre.

Tabel 4. Beregning af ammoniakdepositionen fra husdyrbruget.

	Afstand fra anlæg	Retning	Totaldeposition	Merdeposition nudrift	Merdeposition 8-års drift
Strand- eng	265 m	Ø	2,4 kg NH ₃ -N/år	0,0 kg NH ₃ -N/år	0,0 kg NH ₃ -N/år
Strand- eng	125 m	S	1,2 kg NH ₃ -N/år	0,0 kg NH ₃ -N/år	0,0 kg NH ₃ -N/år
Skov	170 m	Ø	3,8 kg NH ₃ -N/år	0,1 kg NH ₃ -N/år	0,1 kg NH ₃ -N/år

Indenfor en afstand af 300 m fra husdyrbruget er der en lille skov samt to strandenge henholdsvis mod øst og syd, se kort 4. En beregning af ammoniakdepositionen fra den ansøgte produktion fremgår af tabel 4.

En søgning i Miljøportalens Naturdatabase viser, at strandengene er besigtiget flere gange over årene. Strandengene har en karakteristisk vegetation for naturtypen og en moderat naturtilstand. Der er flere mindre vandhuller og ansamlinger af vand på strandengene, og ved NOVANA-overvågningen er et vandhul på den østlige strandeng nær den lille skov kortlagt som potentielt levested for Stor Vandsalamander. Arten er dog ikke registreret i vandhullet, men ifølge [Arter - Fælles om Danmarks vilde natur](#) findes nærmeste forekomst i en strandeng ca. 800 m nord for husdyrbruget. Her er desuden også registreret Springfrø og Grønbroget Tudse. Omkring 1 km øst/nordøst for husdyrbruget er der registreret forekomst af Spidsnudet Frø og Grønbroget Tudse.

Flagermus

Potentielle levesteder for flagermus findes i stalde, lader, træer m.m. Ifølge [Arter - Fælles om Danmarks vilde natur](#) er der registreret 6 flagermusarter i strandengsområdet ca. 1,2 km nordøst for husdyrbruget. Se endvidere tabellen sidst i dokumentet med beskrivelser af bilag IV-arter. Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger eller fældning af større træer.

Andre bilag IV-arter, sårbare eller fredede arter

Det vurderes ikke sandsynligt, at der inden for området findes andre bilag IV-arter end padder og flagermus. Endvidere er der ikke kendskab til forekomst af andre sjældne, sårbare eller fredede arter inden for området.

Kommunens vurdering

Bilag IV-padderne kan blive påvirket ved, at deres yngle- og rastesteder kan ændres som følge af merdeposition med kvælstof fra stald og lager. Da den beregnede merdeposition er mindre end 1,0 kg NH₃-N/år medfører det ikke ændringer i naturtypen, jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning. Kommunen vurderer derfor, at det potentielle yngle- og rastested for bilag IV-padder ikke bliver beskadiget eller ødelagt ved gennemførelse af det ansøgte projekt.

Ved projektet sker der ikke nedrivning af bygninger, rydning af store træer eller lignende aktiviteter, der kan påvirke yngle- og rastesteder for flagermus. Det vurderes på denne baggrund, at projektet kan gennemføres uden at beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder for arter af flagermus.

Tabel 5. Bilag IV arter i Guldborgsund Kommune, deres forekomst samt påvirkning

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Brandts flagermus	Registreringerne i Guldborgsund Kommune begrænser sig til fund omkring Gedsergård Arten findes på lokaliteter i Lolland Kommune.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i huse (og træer). Overvintrer i kældre, miner m.v.
Damflagermus	Registreret omkring den nordlige del af Guldborgsund både på Lolland og Falster. En lille bestand, der jager i dette område.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintrings- og jagtområder. Findes i huse og hule træer nær ved større vandflader, hvor den jager.
Vandflagermus	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens overvintringsområder. Findes i hule træer i nærheden af jagtområderne. Overvintrer i miner, kældre, brønde m.v. Jager over vandflader.
Frynseflagermus	En lokalitet i det østlige Lolland. Viden mangelfuld.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i hule træer, knyttet til skovområder. Overvintrer i miner, kældre m.v.
Troldflagermus	Almindeligt forekommende i kommunen med undtagelse af Nordfalster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer i ældre løvskov.
Dværgflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til løvskovsrige områder.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Overvintrer i bygninger og hule træer.
Pipistrelflagermus	Findes på det sydligste af Falster. En lille bestand ved Gedser.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i huse samt hule træer.
Brunflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen. Er især knyttet til gamle løvskove og parker.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Er knyttet til hule træer i løvskov.
Sydflagermus	Almindeligt forekommende i næsten hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger. Stærkt mennesketilknyttet art.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
Bredøret flagermus	I 2002-2005 registreret ved Søholt og Hamborg Skov, Næsgård, Halskovvænge, Korselitze.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i bygninger, kældre m.v.
Langøret flagermus	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Nordøstlolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens leve- og overvintringssteder. Findes i bygninger og hule træer.
Markfirben	Muligvis forsvundet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes på åbne, varme, solrige lokaliteter f.eks. vejskråninger, stendiger, kystskrænter og lign.
Stor vandsalamander	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Udsætning af fisk. Findes i lysåbne, ofte vegetationsrige, rene vandhuller.
Løgfrø	Sydøstlige Lolland samt Bøtø reservatet. Findes syd for Grønnegade.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i lysåbne, vegetationsrige, rene vandhuller. Raster på arealer med løs jord, hvor den kan grave sig ned.
Løvfrø	Evt. omkring Vignæs på Lolland og kysten øst for Kippinge på Falster.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Findes i lysåbne, lavvandede vandhuller, rent vand, rig undervandsvegetation. Raster i brombærbuske, tjørn, gedeflader, slåen m.v.
Springfrø	Almindeligt forekommende i hele kommunen.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Udsætning af fisk, ænder. Vandhuller uden fisk. Raster i bunker af sten og kvas i skove, levende hegn m.v.
Strandtudse	Vestlig side af det sydligste Falster samt Bøtø reservatet.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i lavvandede, lysåbne, udtørrende vandhuller f.eks. på græssede strandenge.

Art	Udbredelse / lokalitet	Er særligt sårbar overfor
		Raster i åbne områder med lav vegetation f.eks. græssede strandenge. Graver sig ned i jorden.
Grønbroget Tudse	Nordøstfalster, Sydfalster, Midt- og Sydøstlolland. Har tidligere været ret almindelig på Falster, men den er gået stærkt tilbage. Findes omkring Store Musse	Ophør eller ændring af driften i yngleområder. Veje nær ynglesteder. Findes i lysåbne vandhuller med lav vegetation på brinkerne, og f.eks. markoversvømmelser. "Pionerart". Raster på land nær ynglevandhul f.eks. under sten, jordhuller.
Spidssnudet Frø	Almindeligt forekommende i hele kommunen. Registreret i Marielyst og Bøtø Plantage	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Veje nær ynglesteder. Findes i vandhuller og søer gerne i sammenhæng med anden natur (eng, mose). Raster i enge, sumpede områder nær ynglestedet.
Grøn mosaikgoldsmed	Registreret i Korselitze Østerskov i 1912. Bør stadig eftersøges på egnede lokaliteter.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Yngler i søer og damme med Krebseklo.
Stor kærgoldsmed	Horreby Lyng og Listrup Lyng.	Lever i mindre, brunvandede søer f.eks. næringsfattige tørvegrave. Beskyttede lokaliteter med sol og læ.
Lys skivevandkalv	Formentlig forsvundet. Registreret i 1975 i Horreby Lyng.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Lever i store og små søer med rent, klart - brunligt vand.
Bred vandkalv	Formentlig forsvundet. Registreret i 1976 i Horreby Lyng.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Lever i rene søer med klart eller svagt brunt vand og med bestande af større vårfluelarver. F.eks. skovsøer.
Eremit	Krenkerup Haveskov og Maltrup Skov på Lolland.	Aktiviteter, der kan påvirke dens levesteder. Lever i gamle løvtræer med smuldfyldte huller. I skove, parker.
Mygblomst	Tidligere registreret i Idalund Teglværk, Hanemose, Kartoffe Mose og Radsted Mose. Seneste fund mindst 30 år tilbage.	Tilgroning, vandstandssænkning.